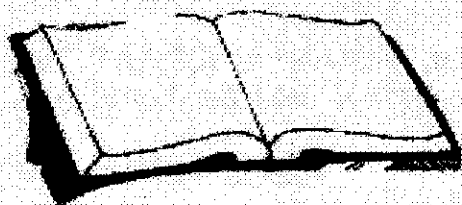

መጽሐፍ ቅዱስ እንታይ ይምህር

ሐተታ መጽሐፍ ቅዱስ
ሐባራዊ ሕቶን ክትዕን

“WHAT THE BIBLE TEACHES”

ብሉይ ኤማሁስ ዝተዳለወ መጽሓፍ

ባሕርይ ሰዩም ዝተተርጎመ።

ብዛዕባ'ዚ መጽሓፍ'ዚ ዚምልከት በዚ ዝሰዕብ
ኣድራሻ ከለኣኸልና ይክኣል።

ሃብታይ ሰዩም
ቁ.ፖ.ሳ. 4441
ኣሰመራ - ኤርትራ

መጋቢት 1996 ዓ.ም.ፈ.

ሓባሪ

ምዕራፍ

ገጽ

1. መጽሓፍ ቅዱስ.....	2
2. እግዚአብሔር.....	7
3. ሰብ.....	12
4. ሓጢአት	17
5. ክርስቶስ.....	24
6. ሓድሽ ልደት.....	30
7. ሓድሽ ልደት (መቀጸልታ)	36
8. ድሕነት	43
9. ጸጋ	51
10. እምነት.....	56
11. መንግስተ ሰማያትን ገሃነምን.....	61
12. ዳግማይ ምጽኣት ክርስቶስ	67

ምዕራፍ 1.

መጽሐፍ ቅዱስ ።

መጻሕፍት

መጽሐፍ ቅዱስ ካብ ኩሉ መጻሕፍቲ ዝተፈልየ እዩ። ክትርእዮ ከሉኻ ከም ሓደ መጽሐፍ ዝመስል እኳ እንተኹን፡ ግና ሱሳን ሹዱሽተን ዝተፈላለዩ መጻሕፍቲ ዝሓዘ እዩ። ካብ ኦሪት ዘፍጥረት ጀሚሩ ኣብ ራእይ ዮሃንስ ድማ ይውዳእ።

እዚ ሱሳን ሹዱሽተን መጻሕፍቲ ድማ ኣብ ክልተ ይኸፈል። እቲ ሱሳን ትሸፃተን መጻሕፍቲ ዝሓዘ ቀዳማይ ክፋል ብሉይ ኪዳን እቲ ዕሰራን ሽውዓተን መጻሕፍቲ ዝሓዘ ካልኣይ ክፋል ከኣ ሓድሽ ኪዳን ይብሃል።

ኣብቲ መጀመርያ ገጻት ናይ ነፍሲ ወከፍ መጽሐፍ ቅዱስ ዝርዝር ስማት ናይ ኩሉ እቲ ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ዚርከብ መጻሕፍቲ ኣሎ። እዚ ድማ ነፍስ ወከፍ መጽሐፍ ኣበይ ከም ዝጅመር ይሕብር።

ንመጽሐፍ ቅዱስ ዝጸሓፎ መን እዩ፤

መጽሐፍ ቅዱስ ብውሑዱ ብሰላሳን ሹዱሽተን ሰባት ኣብ ውሽጢ ሓደ ሽሕን ሹዱሽተ ሚእትን ዓመታት እዩ ተጻሒፉ። እቲ ከንዝከሮ ዘድሊ ኣገዳሲ ነገር ግና መጽሐፍ ቅዱስ ሰባት ብእግዚኣብሄር ተመሪሖም ማለት ኣብ ትሕቲ ምሉእ ምቁጽጻር እግዚኣብሄር ኮይኖም ዝጸሓፍዎ እዩ። እግዚኣብሄር እታ ንሱ ኪጽሕፍዎ ዝደለዮም ቃል ምእንቲ ኪጽሕፉ እዩ መሪሖም። እዚ ዝሰዕብ ጥቅስታት እቶም ንመጽሐፍ ቅዱስ ዝጸሓፉ ጸሓፍቲ ብእግዚኣብሄር ተመሪሖም ከምዝጽሓፉዎ ኣነጺሩ ይሕብረና።

«ትንቢትሲ ቅዱሳት ሰባት እዮም ብመንፈስ ቅዱስ ተመሪሖም ካብ ኣምላኽ እተዛረብዎ እምበር ከቶ ብፍቓድ ሰብ ኣይመጽን።» 2 ጴጥ 1:21

«እቲ ናይ ኣምላኽ ሰብ ንሰናይ ግብሪ ዘበለ ፈጸሙ ተዳልዩ፡ ፍጹም ምእንቲ ኪኸውንሲ፡ መንፈስ ኣምላኽ ዝነፈሶ ዘበለ ጽሑፍ ንትምህርቲ ፡ ንተግሳጽ፡ ንምቕናዕ፡ ንጽድቂ ዚኸውን ምእዳብ ይጠቅም እዩ።»

2ይ ጢሞ 3:16-17

ስለዚ መጽሐፍ ቅዱስ ቃል ኣምላኽ እዩ። ገለ ሰባት ንመጽሐፍ ቅዱስ ብምሉኡ ዘይኩነስ ዝተወሰነ ክፋሉ ቃል ኣምላኽ ከም ዘይኩነ ይዛረቡ። ግናኽ መጽሐፍ ቅዱስ ብምሉኡ "መንፈስ ኣምላኽ ዝነፈሶ ጽሑፍ እዩ።"

ካልእ ከዝከር ዝግብኦ ኣገዳሲ ነገርውን ኣሎ። እግዚኣብሄር ንሰብ ካልእ መልእኽቲ ኣይሃቦን። እቲ ዝሃበና መራኽቢ ጽሑፍ ወይ ራእይ መጽሐፍ ቅዱስ ጥራይ እዩ። እግዚኣብሄር ነዚ ቃላት ትንቢት መጽሐፍ እዚ ገለ ነገር ከይንውስኽሉ ወይ ድማ ካብኡ ገለ ነገር ከይነጉድለሉ የጠንቅቓና።

ራእ፡ 22: 18-19

መጽሐፍ ቅዱስ እንታይ ይነግረና ፤

ሽሕጋ መጽሐፍ ቅዱስ ሱሳን ሹዱሽተን መጻሕፍቲ ዝሓዘ እንተኾነ፡ እቲ ቀንዲ ትሕዝቶኡ ብዛዕባ ክርስቶስ እዩ። ብሉይ ኪዳን ኣቐዲሙ ብዛዕባ ክርስቶስን ምስ መጻ ኪኸውን ዘለዎን ይነግረና። ከምኡውን ብዛዕባ ልደቱ። ህይወቱን ሞቱን ኣቐዲሙ ይነግረና። ሓድሽ ኪዳን ድማ ክርስቶስ ናብዚ ዓለምዚ ምስ መጻ እንታይ ከም ዝተፈጸመ ይነግረና።

መጽሐፍ ቅዱስ ትሕዝቶኡ እንታይ እዩ፤

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ዓለም ካብ መጀመርታ ጊዜ ጀሚሩ ክሳብ ንዚመጽእ ሓድሽ ሰማይን ሓድሽ ምድርን ይነግረና።

መጽሐፍ ዘፍጥረት ብዛዕባ ፍጥረት ዓለም፡ ሓጢአት ከመይ ኢሉ ናብ ዓለም ከም ዝኣተወን፡ ማይ ኣይህን መጀመርያ ህዝቢ እስራኤልን ይነግረና። ካብ መጽሐፍ ዘጸአት ክሳብ መ.አስቴር ድማ ዛንታ ህዝቢ እስራኤልን ክሳብ 400 ዓመት ቅድሚ ልደት ክርስቶስ ይነግረና። ካብ መጽሐፍ እዮብ ክሳብ መሃልዮ መሃልይ ዘሉ ድማ ዘገርም ዝኹነ ግጥምን ብሂልን ይነግረና። ካብ ትንቢት ኢሳይያስ ክሳብ ትንቢት ሚልክያስ ንዚመጽእ ዚፍጸም ትንቢት ይነግረና። እዞም መጻሕፍቲ እዚአቶም መልእኽቲ ካብ እግዚአብሄር ናብ ህዝቢ እስራኤል ዝሓዙ እዮም። እግዚአብሄር ብዛዕባ ዙንታቶም ኣብቲ ጊዜትን ንዚመጽእ ድማ እንታይ ከም ዚኸውንን ዝነገሮም እዩ።

ኣብ መጀመርያ ሓድሽ ኪዳን ኣርባዕተ መጻ ሕፍቲ ኣለው ወንጌል ከኣ ይበሃሉ። ነፍሲ ወከፍ መጽሐፍ ድማ ብዛዕባ ህይወት ጉይታና የሱስ ኣብዚ ዓለምዚ

ኪነብር ከሉ ይነግሩና። መጽሐፍ ግብሪ ሃዋርያት ድማ ዛንታ እቶም ቀዳሞት ክርስትያናትን ብዛዕባ ህይወት እቲ ዓቢ ሃዋርያ ጳውሎስን ይነግረና። ካብ መጽሐፍ ሮሜ ክሳብ ይሁዳ ዘሉ ድማ ንኣብያተ ክርስትያናት፡ ንእኩባት ከምኡውን ንውልቀ ሰባት ዝተጻሕፈ መልእኽታት እዩ።

እዚ መልእኽትታትዚ ብዛዕባ እምነት ክርስትናን ከምኡ ድማ ክርስትያናት ከመይ ኢልና ክንነብር ከምዚ ግብኣና ኣነጺሩ ዓቢ ሓቂ ይገልጻልና። መጽሐፍ ራእይ ድማ ብዛዕባ ንዚመጽእ ማለት ኩነታት መንግስተ ሰማያትን ኣብ ምድርን ገሃነመ እሳትን የርእየና።

መደምደምታ

እዚ ዚሰዕብ ገለ ሰብ ብዛዕባ መጽሐፍ ቅዱስ ዝበሉ እዩ። እዚ መጽሐፍዚ ሓሳባት እግዚአብሄር ኩነታት ሰብ፡ መገዲ ድሕነት፡ ብዛዕባ ፍርዲ ንሓጢአተኛታትን፡ ሓጎስ ኣመንትን ዝሓዘ እዩ። ምህርኡ ቅዱስ እቲ ሕጉ ጠርናፊ ታሪኹ ሓቂ፡ መደቡ ድማ ጽኑዕን ዘይልወጥን እዩ። ብእኡ ተመላለስ እሞ ቅዱስ ክትከውን ኢኻ። ንሱ ዚመርሓካ ብርሃን ዘጽግበካ መግቢ፡ ዘፈስሃካ ምጽንፍዕን እዩ። እቲ ዝዓበዩ ትሕዝቶኡ ክርስቶስ እዩ። ዕላማኡ ንጽቡቕን መወዳእታኡ ድማ ክብሪ ኣምላኽን እዩ። ብህድሓት ኣንብብ፡ ኩሉ ጊዜ ኣንብብ። ኣብ ጸሎት ኩንካ ኣንብብ። ልዕሊ ኩሉም መጻሕፍቲ ዝኾነ መጽሐፍ እዩ። ኣምላኽ ርእሱ ንሰባት ዝገለጸሉ መገዲ እዩ።

ሓባራዊ ሕቶን ክትዕን

ምዕራፍ 1.

መጽሐፍ ቅዱስ

1. ብዛዕባ መጽሐፍ ቅዱስ ንዘሎካ ፍልጠት ፈትኖ።
መጽሐፍ ቅዱስ ከንደይ መጻሕፍቲ ዝሓዘ እዩ፤
ኣብ ብሉይ ኪዳን ከንደይ መጻሕፍቲ ኣልው፤
ኣብ ሓድሽ ኪዳንከ፤
2. መጽሐፍ ቅዱስ ዚጸሓፍዎ "ተመሪሖም" እዮም ክንብል
ከሎና እንታይ ማለት እዩ፤
2 ጴጥ 1:21 2 ጢሞ 3: 17 ስለምንታይ'ዩ እዚ ኣገዳሲ
ዝኹነ፤
3. ኣብ መንኅ ብሉይን ሓድሽን ኪዳን ዘሎ መሰረታዊ
ፍልልይ ግለጽ፤
4. ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ካብ ዝተዘርዘሩ ገለ ሓፈሻዊ ኣር
እስትታት ግለጽ፤

ምዕራፍ 2.

እግዚአብሔር።

ብኣእምሮኻ ክትገብሮ እትኸእል ዚግበዩ ነገር ብዛዕባ
እግዚአብሔርን ምስኡ ዘሎካ ሕብረትን ምስትንታንን እዩ።

ህልውና እግዚአብሔር

1. መጽሐፍ ቅዱስ ንህልውና እግዚአብሔር ከረጋግጽ
ዘይፍትን እኳ እንተኹነ፡ እግዚአብሔር ከም ዘሎ ግና
ቅዱሳት ጽሑፋት ይሕብሩና እዮም። እታ ቀዳመይቲ ኣብ
መጽሐፍ ቅዱስ ከም ኣብነት ዘላ፡ "እግዚአብሔር
ብመጀመርያ.....ፈጠረ" እትብል ጥቕሲ እግዚአብሔር ከም
ዘሎ እትሕብረና እያ ከም ሓቂ ድማ መርትዖ ዘድልዮ
ኣይኮነን። "ዓሻስ ብልቡ ኣምላኽ የልቦን ይብል" መዝ.
14:1።

2. ካብ መጽሐፍ ቅዱስ ወጻኢውን ሓደ ሓደ ብዛዕባ
ህልውና እግዚአብሔር ዘረጋግጽ መርትዖታት ኣሎ።

ሀ/ ኣብ ምሉእ ዓለም ዘለው ሰባት ሓደ ካብ ኩሉ
ዝግበዩ ነገር ወይ ኣካል ከም ዘሎ እምነት
ኣለዎም።

ለ/ ዝኹነ ይኹን ነገር ዝፍጽም ወይ ዝግበር
ብሓደ ኣካል እዩ ሰማያት ባዕሉ ክመጽእ
ኣይከእልን እዩ።

ሐ/ እዚ ኣብ ፍጥረት እንርእዮ ዘገርም
ሕንጻጽን ውጥንን ሓደ ንዕኡ ዝሓንጸጸን
ዝወጠነን ከም ዘሎ እዩ ዘርእየና።

መ/ ሰብ መስተውዓሊ፡ ቅኑዕን ጌጋን ዚፈልጥ
ፍጥረት እዩ። ስለዚ እቲ ንዕኡ ዝፈጠረ

ከአ ብምስትውዓሉ ካብ ሰብ አዝዩ ዝለዓለ
ኪኸውን ይግባእ።

ባህርያት እግዚአብሔር

1. እግዚአብሔር መንፈስ እዩ፡ (ዮሀ. 4: 24) እዚ ማለት
እግዚአብሔር ዝርእሉ ኣካል የብሉን። ክንርእዮ ኣይንኸእልን
እንተኹን እግዚአብሔር ክንርእዮ ብእንኸእልሉ መንገዲ
ምእንቲ ክግለጽልና፡ የሱስ ክርስቶስ ከምዚ ናትና ስጋ ሰብ
ለቢሉ ናብ ዓለም መጸ። ዮሀ.1:1 14 18 ቂሎ 1:15
እብ. 1:3

2. እግዚአብሔር ኣካል እዩ፡ እግዚአብሔር ከም ናትና
ጠባያት ኣለዎ። ይፈልጥን ይርዳእን እዩ፡ (ኢሳ 55: 8.9)
ይጉሂ (ዘፍ 6:6) የፍቅር (ዮሀ. 3:16) ይርሕርሕ
(መዝ.111 : 4) ይቐንእ (ዘጽ: 20:5) ይቐጣብ (ዘዳ. 1:37)
ፍቓድውን ኣለዎ (መዝ.115 :3 ዮሀ. 6:38).

3. ብዛዕባ ሓድነት ኣምላኽ፡ መጽሓፍ ቅዱስ ሓደ ኣምላኽ
ከም ዘሉ ኣብሪሁ ይምህረና (ዘዳ. 4:39 ማር 12:29)
ከምኡውን ኣብ 1ይ ጢሞ 2:5 ኣምላኽ ሓደ በይኑ ምኃኑ
ይሕብርን ብዙሓት ኣማልኽቲ ኣሉ ኢሉ ንዚምህር
ኣበርቲዑ ይቃወምን፡ ሓደ ካብ ኩሉ ዝለዓለን ዝዓበየን
ጥራይ ኪህሉ ከም ዚኸእል ይገልጽ።

4. ሰላሳ፡ እግዚአብሔር ካብ ሰብ አዝዩ ዝለዓለ እዩ።
ኣምላኽ ባዕሉ እንተዘይገለጸሉ ዋላ ሓደ ኣምላኽ ከመይ
ምኃኑ ኪፈልጥ ዚኸእል የልቦን። መጽሓፍ ቅዱስ
እግዚአብሔር ሓደ ኣምላኽ ምኃኑን ግና ሰለስተ ኣካል
ማለት ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ከም ዝኹኑን ይምህረና
እዚአቶም ሰለስተ ዝተፈላለዩ ኣማልኽቲ ኣይኮኑን
ምኸንያቲ ባህርያት ኣምላኽ ዝመቓቐል ኣይኮነን። ነዚ
ሰለስተ ኣካል ሓደ ኣምላኽ ንምግላጽ ሰላሳ ዝብል ቃል

ነዘውትር። ነዚ ምስጢር እዚ ሰብ ከስተውዕሎን ንብምልኡ
ኪርድኡን ኣይከእልን። ኣምላኽ ከምኡ ስለ ዝበለ ግና ክን
ኣምኖ ይግባእ፡ ምኸንያቲ ድማ ቃል ኣምላኽ ሓቂ እዩ
ስለ ዝበለና። እዚ ሰለሴ ዝብል ቃል ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ
ቃል ብቃል ክንረኽቦ ኣይከእልን። እንተኹን ሓቂ ምኽኑ
ኣብዚ ዚሰዕብ ጥቕስታት ንረኽቦ።

ሀ. ማቴ: 3:16.17 ኣብ ጊዜ ጥምቀት የሱስ

ለ. ማቴ: 28:19 ኣብ ጊዜ ዓቢ ተልእኾ

ሐ. 2ይ ቆረ: 13:13 ካብ ዘሉ በረኽት

ኣብ ሮሜ: 1:7 ኣቦ፡ እግዚአብሔር ተባሂሉ
ይጽዋዕ። ኣብ እብራውያን: 1:8 ድማ ወዲ፡ እግዚአብሔር
ተባሂሉ ይጽዋዕ። ኣብ ሃዋርያት 5: 3-4 መንፈስ ቅዱስ
እግዚአብሔር ተባሂሉ ይጽዋዕ።

እቲ ኣብ መንጎ ኣቦን፡ ወድን መንፈስ ቅዱስን ዘሉ ርክብ
ከምቲ ኣብ ደቂ ሰብ ኣብ መንጎ ኣቦን ወድን ዘሉ
ኣይኮነን ወሊድዎ። የሱስ ክርስቶስ "ንሱ ኣብ ኣቦ ከም
ዘሉ ኣቦውን ኣብኡ ከም ዘሉ ተዛሪቡዩ። (ዮሀ: 14:9-11)
ከምኡውን ምስ ኣቦ ሓደ ከም ዝኾኑ ኪገልጽ፡ "ኣነን ኣቦን
ሓደ ኢና" (ዮሀ: 10:30) ይብል። እዚ ከምቲ ናይ ደቂ ሰብ
ኣቦን ወድን ኣይኮነን።

ባህርዩ እግዚአብሔር

እግዚአብሔር እንታይ ከም ዚመስል ንኸትገልጽ ኣሸጋሪ
እዩ። እቲ ሓደ ዝበለጸ ንባህሪኡ ወይ መለለይኡ
ክንገልጽሉ እንኸእል መንገዲ ግን ባህርያቲ ምርዳእ እዩ።

1. እግዚአብሔር ኣብ ኩሉ ኣሉ፡ እዚ ማለት እግዚአብሔር
ኣብ ሓደ ጊዜ ኣብ ዝኾነ ይኹን ጊዜን ቦታን ኣሉ።
ብቦታን ጊዜን ዘይውሰን ማለት እዩ። (ኤር: 23: 24: መዝ
139: 7-12)

2. ኩሉ ዘፈልጥ አምላኽ፡ እግዚአብሄር ኩሉ ዘፈልጥ አምላኽ ስለ ዝኹነ ንኹሉ ሓሳባትናን ተግባራትናን ይፈልጦ እዩ። (ምሳ 15:3 መዝ: 139: 1-2 እብ 4:13)

3. ኩሉ ዚኸእል አምላኽ፡ እግዚአብሄር ሓያል እዩ ንሱ ንሰማያት ዝፈጠረ ብሓይሉ ድማ ንኹሉ ዝቆጸጸር እዩ። እግዚአብሄር ዚደልዮ ኪገብር ይኸእል እዩ። (ኤር: 32: 17-18 ዘፍ: 17:1 ማቴ: 19:26)

4. ዘልኣለማዊ አምላኽ : እግዚአብሄር መጀመርያ የብሉን መወዳእታ ድማ የብሉን፡ (መዝ: 90:2 ዘፍ: 21:33 መዝ: 102: 26-27)

5. ዘይልወጥ አምላኽ፡ እግዚአብሄር ኣይልወጥን እዩ ንሱ ፍጹምን መንቅብ ዘየብሉን እዩ። (ሚል: 3:6 ያእ: 1:17)

6. ቅዱስ አምላኽ፡ እግዚአብሄር ፍጹም ንጹህን ሓጢአት ዘይብሉን እዩ። (ኢሳ: 6:3) ንሱ ንሓጥያት ይጸልእ ንጽ ድቂ ድማ ዘፍቅር እዩ። (ምሳ: 15:9 26) እግዚአብሄር ሓጢአት ኣይፈቅድን እዩ፡ ካብ ሓጢአተኛታት ድማ ፍሉይ እዩ። ንሓጢአት ድማ ኪቐጽዮ እዩ። (ኢሳ: 59: 1-2)

7. ፍትሓዊ አምላኽ፡ ዝኹነ ይኹን እግዚአብሄር ዝገብር ኩሉ ቅትዕን ጽቡቕን እዩ። (መዝ: 119: 137 ዳን: 9:14 ንተሰፍኡ ዘይጠልም እሙን አምላኽ እዩ። (1ይ ነገ: 8:56)

8. አምላኽ ፍቕሪ እዩ፡ ምፍቃር ባህርይ እግዚአብሄር እዩ። (1ይ ዮሃ: 4:8, 16:19) ሽሕኳ እግዚአብሄር ንሓጢአት ዝጸልእ እንተኾነ ንሓጢአተኛታት ግና የፍቅሮም እዩ። (ሮሜ: 5:8 ዮሃ: 3:16)

ሓባራዊ ሕቶን ክትዕን

ምዕራፍ 2

እግዚአብሄር

1. ብመሰረት እዚ ዝተመሃርናዮ እግዚአብሄር የሉን ኢልካ ከትአምን ኣሸጋሪ ዝኸውን ስለምንታይ እዩ፤ ገለ ካብቲ ምኽንያት ጌርካ ተኻታዕ። (መዝ: 14:1)
2. መጽሓፍ ቅዱስ እግዚአብሄር ኣሉ ኢሉዶ ኬረጋግጽ ይፍትሃዩ፤
3. ገለ ካብቲ ባህርያት እግዚአብሄር እንታይ እዩ፤ ካብ ሰብ ብምንታይ ይፍል፤
4. ካብቲ ኩሉ ባህርያት እግዚአብሄር ኣብ ጊዜ ሽግርና ዝለዓለ ረድኤት እንረኽበሉ ስመ።
5. እግዚአብሄር ኩሉ ከም ዝፈልጥ ምፍላጥ ኣብ ጊዜ ጸገምና ይኹን ዘይተጸበናዮ ነገር ክገጥመና ከሉ ንሓሳባትና ዘረባና ይኹን ተግባራትና ብኸመይ ይጸልዎ።

ምዕራፍ 3.

ሰብ።

አመጸጽኦ ሰብ ካበይ ምኃኑ ከንፈልጥ እንተድኦ ደሊና ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ከንርኢ ይግብኣና። ምኽንያቱ "እግዚአብሔር ዝበሎ ጥራይ እዩ ሓቂ።" ብዛዕባ ኣፈጣጥራ ሰብን ባህርያቱን ምስ ካልኦት ፍጥረታት ዘለዎ ርክብን፡ ኣብ ሓጢአት ምውዳቕን ንመጻኢ ኣንታይ ከም ዝኸውንን ኩሉ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ኢና እንረኽቦ።

አመጸጽኦ ሰብ

ንሕና ኣብዚ ሕጂ ዘለናዮ ኣይነበርናን ስለዚ ካበይ ከም ዝመጸእና ከንፈልጥ ከንደሊ ባህርያዊ እዩ። ሊቃውንቲ (ፍላስፋታት) ብዛዕባ መበቁል ሰብ ዝተፈላለዩ ርእይቶን ሓሳባትን ሂሳብ እዮም። እቲ ኣዝዩ ዘመናዊ ክለሳ ሓሳብ እዚ ኣመጸጽኦ ሰብ ክለሳ ሓሳብ ለውጢ እዩ። (Theory of Evolution) ይበሃል። እቶም እዚ ዓይነት ክለሳ ሓሳብዚ ዝኸተሉ ወይ ዚኣምኑ ሰብ ካብቲ ዝነኣሰ ደቂቅ እንስሳ እናማዕበለ ዝመጸ ድኦ እምበር ዝፈጠሮ ከም ዘዩልቦ እዮም ዝኣምኑ።

መጽሓፍ ቅዱስ ግና "እግዚአብሔር ኣብ መጀመርያ ሰማይን ምድርን ፈጠረ እግዚአብሔር ሰብ ፈጠረ ይብላና"። (ዘፍ 1: 1, 27)

እግዚአብሔር ስለምንታይ ሰብ ፈጠረ፤ እግዚአብሔር ንሰብ ኪፈጥሮ ከሎ ንክብሩ ኢሎ ከም ዝፈጠሮ ቃል ኣምላኽ ይነግረና። (ኢሳ: 43:7) ስለዚ ንሕናውን ንእግዚአብሔር ከነኸብሮ ከም ዝተፈጠርና ንርኢ።

ባህርያት ሰብ

ሰብ፡ ኣካል ነፍስን መንፈስን ኣለዎ። ከመውት ከሎ እንተተግዘብና ድማ ብህይወት ይጸንሕ እሞ ህይወቱ ትሓልፍ፡ እታ ህይወት (እስትንፋሱ) ከትሓልፍ ከላ ዝሞተ ኣካሉ ጥራይ ይተርፍ።

መጽሓፍ ቅዱስ ሰብ ብሰለስተ ነገራት ማለት ኣካል ነፍስን፡ መንፈስን ከም ዝቐመ ይምህረና። (1ይ ተስ: 5:23) ከዚ ኣብ መንጎ ነፍስን መንፈስን ዘሎ ፍልልይ ንኸንፈልጦ የጸግመና እዩ። ምኽንያቱ ከምቲ ንኣካላትና እንርእዩ ንነፍስን መንፈስን ከንርእዩ ስለ ዘይንኸእል እዩ። እንስሳታት ኣካልን ነፍስን ኣለዎም መንፈስ ግን የብሎምን። ሰብ ግና ኣካል ነፍስን መንፈስን ኣለዎ። ኣብ መንጎ ህይወት ዘለዎን ህይወት ዘይብሉን (ምዉት) ዘሎ ፍልልይ ነፍሲ እዩ። ኣብ መንጎ ሰብን እንስሳ ዘሎ ፍልልይ ግና መንፈስ እዩ። ስለዚ ንሕና መንፈስ ስለ ዘሎና ምስ እግዚአብሔር ድማ ርክብ ክህልወና ይኸእል እዩ። ካብ ነፍሲ ስምዒትናን ድሌትናን ክወጽእ ከሎ እቲ ከንፈልጥን ከንሓስብን ዘኸእለና ድማ ካብ መንፈስ ይወጽእ። ንሕና መንፈስ ስለ ዘሎና ብእግዚአብሔር ተሓተትቲ ኢና። ስለዚ ብእግዚአብሔር ተሓተትቲ ምኃንና ፈሊጥና እቲ ዝገበዩ ሓላፍነትና ንዕኡ ኪኸውን እሞ፡ ንሱ ከንገብሮ ኪደልየና ከንፈልጥን ከንገብርን እዩ።

ነጻ ምርጫ ሰብ

እግዚአብሔር ካልኦት ፍጥረታትውን ኣብ ዓለማት ፈጠሩ እዩ። ንሳቶም ድማ መላእኽቲ ወይ መናፍስቲ እዮም። ከም ናይ ሰብ ግዙፍ ኣካል ይኹን ወይ ነፍሲ የብሎምን። ብኸእለቶምን ብሓይሎምን ድማ ካባና ጸብለል ዝበሉ ንእግዚአብሔር ከገልግሉ ዝተፈጥሩ እዮም። ከማና

ማለት ከም ሰብ ዝደልይዎ ኪገብሩን ኪመርኡን ነጻነት ኣልዎም ። ገለ ካብታቶም ግን ንእግዚአብሔር ንኸይእዘቡ መሪጹ እዋ በዚ ድማ ኣብ ሓጢአት ወደቁ። እግዚአብሔር ከም ሓደ መኪና ምርጫ ዘይብልና ክንእዘዝ ጥራይ ጌሩ ኪፈጥረና ይኸእል ነይሩ። ግና ኣብ ክንድኡ ብግዲ ዘይኮነስ ንዕኡ መሪጽና ከነፍቅሮን ከነገልግሎን ገበረና።

ሓጢአት ሰብ

እግዚአብሔር ሰብን መላእኸትን ኪፈጥር ከሎ ፍቓዱ ኪገብሩ እንተዘይደለዩ ድማ ኪነጽግዎ ነጻ ዝኾኑ ጌሩ ፈጠሮም። ንሱ ገለ ካብቶም ፍጡራቱ ግጉይ ዝኾኑ መገዲ ከም ዝመርኡ ይፈልጥ ነይሩ እዩ። ልክዕ ከምኡ ድማ ኮነ። እቲ ካብቶም መላእኸቲ ዝግበዩ ሉሲፈር ዝበሃል ሕጂ ድማ ሰይጣን ተባሂሉ ዚጽዋዕ ዘሎን ምርጫ ኣንጻር እግዚአብሔር ኪገብር ወሰነ። እግዚአብሔር ድማ ብቐጽበት ንዕኡን ነቶም ንዕኡ ዝሰዓቡ መላእኸትን ካብ ሰማይ ደርብዮም። እምበኣር ሰይጣን ካብቲ ጊዜ እቲ ጀሚሩ ብዘለዎ ሓይሊ ነቲ መደብ እግዚአብሔር ኪዕንቅፍን ከፍርስን ዚጽዕር ህልኸኛ እዩ። እግዚአብሔር ንሰብ ኪፈጥሮ ከሎ ዚመረጸ ኪገብር ነጻ ጌሩ ፈጠሮ። ሰይጣን ድማ ሰብ ምእንቲ ብእግዚአብሔር ከይእዘዝ ከፍትኖ መደበ።

እግዚአብሔር ንኣዳም ኣቐዲሙ ኣጠንቂቕዎ እኳ እንተ ነበረ ሰይጣን ግና ንሰብ ኣብ ሓጢአት እውደቐ ። እዚ ኣዝዩ ፍሉጥ ዝኾነ ዛንታ ድማ ኣብ ዘፍ፡ 3ይ ምዕራፍ ንረኽቦ። እግዚአብሔር ቅዱስን ገዛኢ ኩሉ ፍጥረትን እዩ። ነቲ ኮነ ኢሉ ሓጢአት ዝፍጽምን ትእዛዛቱ ዘፍርስን ሰብ ኣብቲ ህልውንኡ ምስኡ ኪኸውንን ሕብረት ኪገብርን ኣይፈቅድን እዩ። በዚ ምኽንያትዚ እዩ ድማ ንሰይጣን

ምርጫ ኣንጻር ኣምላኽ ምስ ገበረ ካብ ሰማይ ዝደርበዮ። ኣምላኽ ልክዕ ከምኡ ንኣዳም ስለ ዘይተእዘዘ ካብ ገነት ኤደን ካብቲ ህልውንኡ ዘለዎ ንወጸኢ ሰጎነ።

እምበኣር ኩሉ ወዲ ኣዳም ድማ ካብቲ ባህርያት ኣዳም ተኻፋሊ ስለ ዝኾነ ንሕና ኩልና ብሓጢአት ኢና እንውለድ ድሌትናውን ኩሉ ሓጢአት ንምግባር ዝዘንበልና ኢና። ዋላ ሓደኳ ዝመሃረና ዘየሎ ብቐሊሉ ግና ንሓጥእ። ክንፍተን ከሎና ባህርያትና ድማ ይቐበሉ እዋ ኣብ ፈተና ንወድቕ ኣንጻር ኣምላኽ ድማ ሓጢአት ንፍጽም።

መጻኢ ኩነታት ሰብ

መጽሓፍ ቅዱስ ካበይ ከም ዝመጸእና ከም ዝነግረና ከምኡውን ናበይ ከም እንኸይድ ይነግረና እዩ። ሓደ መዓልቲ ኩልና ኣብ ቅድሚ መንበር ፍርዲ ደው ከም እንብልን ኣምላኽ ድማ ከም ዝፈርደናን ይነግረና። ብዛዕባ ርግጽነት ናይ ሞት ኩልና እንፈልጦን ኩሉ ሰብ ከም ዝመውትን ንርድኦ ኢና። መጽሓፍ ቅዱስ ወሲኹ "ብድሕሪ ሞት ፍርዲ ከም ዘሎ" ይነግረና። (እብ፡ 9:27) እግዚአብሔር ፈጢሩና ፍቓዱ ገሊጹልና እዩ። ነቲ ኩሉ እንብሎን እንገብሮን ድማ ንነፍሲ ወከፍና ክጸባጸበና እዩ። ኣብዚ ህይወት እዚ ከሎና ነቲ ዚመጽእ ህይወት ንዳሎ ኣሎና። ከም እንስሳ ሞይትና ኣይንተርፍን። መንፈስ ግና ናብ ኣምላኽ ናብቲ ፈጣሪናን ፈራዲናን ይምለስ።

ሓባራዊ ሕቶን ክትዕን

ምዕራፍ 3.

ሰብ።

1. እግዚአብሔር ስለምንታይ ሰብ ፈጠረ፡ ካብቲ ባህርያት እግዚአብሔር (ኣብ ምዕራፍ 2 ተዘርዚሩ ዘሎ) ኣየናይ እዩ ምስ ፍጥረት ሰብ ተተሓሒዞ ዘሎ፤
2. ሰብ ብሰለስተ ነገራት ከም ዝቐመ ኣብርህ።
3. እግዚአብሔር ስለምንታይ ንሰብ ነጻ ምርጫ ሃቦ።
4. ኣብ ዘፍጥረት 3ይ ምዕራፍ እንተተግዘብና ሰይጣን ንሄዋን ንኪጥብራ ዝወሰደ ስጉምታት እንታይ እዩ። እዚኸ ሰብ ሓጢአተኛ ምዃኑ ንኸንርድኦ ብኸመይ ይሕግዙና፡
5. ሰብ ዕድሉ ብገዛእ ርእሱ ንምውሳን ዘኸለሎ እንታይ እዩ። ሰባት ስለምንታይኹም ኣብ ክንዲ ንፈጣሪኦም ኣምላኸሲ ኣብ ለውጢ (ኢቮሎሽን) ዝኣምኑ፤

ምዕራፍ 4

ሓጢአት።

ኦሪት ዘፍጥረት ምዕራፍ 3 ኣንብብ።

ሓጢአት እንታይ እዩ፤

መጽሓፍ ቅዱስ ከም እተንብቦ ንሓጢአት ንሱ ዘኸተሎ ጠንቅን ክትድሕነሉ እትኸእል መገድን ብዙሕ ኣቓልቦ ከም ዚህቦ ክትርዳእ ትኸእል። መብዝሕትኡ ጊዜ ንሕና ከም እንሓስቦ ሓጢአት ምስ ቅትለትን ዝሙትን ጥራይ ኢና እነተሓሕዞ። ግና ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ከም እንግንዘቦ ሓጢአት ብዝኾነ ይኹን ነገር ካብ ፍጽምና ኣምላኽ ምጉዳል ማለትዩ። ኣብ ሮሜ 3:23 ኩሎም ሓጢአም ክብሪ ኣምላኸውን ስኢኖም" ይብል። ብዛዕባ "ክብሪ ኣምላኽ" እንተድኣ ሓሲብና እግዚአብሔር ፍጹምን ገለ መንቅብ ዘይብሉን ምሉእን ምዃኑ ንዝከር። ስለዚ ንሕና ድማ እንተድኣ ፍጹማት ዘይኩንና ሓጢአተኛታት ኢና ማለት እዩ። በዚ ድማ ኩልና ሓጢአተኛታት ኢና።

መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሓጢአት ብከምዚ ዚስዕብ መገዲ ይገልጻልና፡

1. ሕጊ እግዚአብሔር ምፍራስ ወይ ምጥሓስ ሓጢአት እዩ፡ (1ዮሃ.3:4)
2. ጽልእን ዕልወትን ኣንጻር እግዚአብሔር ሓጢአት እዩ፡ (ሀዘ:2:3)
3. ዘይቅኑዕ ምግባር ሓጢአት እዩ ፡ (1 ዮሃ : 5:17)

4. ሕማች ጠባይን ርኽሰትን ዘይምንጸህን ሓጢአት እዩ፡
(2ሳሙ. 12:9,13)

5. ዘይምእማን ሓጢአት እዩ፡ (ሮሜ : 14:23)

6. ጽቡች ዘይምግባር ሓጢአት እዩ፡(ያሌ:4:17) ሕማች
ምሕሳብ ከም ሕማች ምግባር ከም ሓጢአት እዩ።
(ማቴ 5:28)

ሓጢአት ካበይ ይመጽእ!

መጀመርያ ሓጢአት ዝተፈጸመሉ ኣብ ሰማይ
ምኻኑ ጽሑፍ ይነግረና እዩ። እቲ ሉሲፈር ዝተባህለ
መልአኽ ተቃብዮ ንገዛእ ርእሱ ድማ ማዕረ እግዚአብሄር
ኪኸውን ደለዩ (ኢሳ. 14: 12-14) ብምኽንያት ናይ
ትዕቢት ሓጢአቱ ድማ እግዚአብሄር ካብ ሰማይ ደርበዮ።
ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ድማ ሕጂ ዲያብሎስ ወይ ሰይጣን
ተባሂሉ ይጽዋዕ።

ቀዳማይ ሓጢአት ኣብ ምድሪ ኣብ ገነት ኤደን
ከም ዝተፈጸመ ኣብ ዘፍ 3ይ ምዕራፍ ተገሊጹ ኣሎ።
እግዚአብሄር ኣቐዲሙ ንኣዳምን ሂዋንን ካብታ ከፋእን
ጽቡችን እተፍልጥ ኦም ፍረ ከይበልዑ ኣፍሊጥዎምን
ኣዚዝዎምን እኳ እንተነበረ (ዘፍ. 2:16-17) ንኣምላኽ
ኣይተኣዘዙን ካብታ ከይበልዕዎ ዝኣዘዙም ፍረ ድማ በልዑ
እሞ ሽዑ ኣብ ሓጢአት ወደቁ።

ሳዕቤን ሓጢአት እንታይ እዩ!

1. ኣዳምን ሂዋንን ሓጢአት ምስ ገበሩ ጥርሖም ከም
ዝኾኑ ፈለጡ ካብ እግዚአብሄር ኪሕብኡ ድማ ፈተኑ።
(ዘፍ 3:7-10)

2. ዓሰቢ ሓጢአት ሞት እዩ፡ ኣብታ ሓጢአት ዚፈጸሙላ
ጊዜ ብመንፈስ ሞቱ። ማለት ካብ እግዚአብሄር ተፈልዩ
ብህልውና እግዚአብሄር ከሕጐሱ ኣይከኣሉን። ሽዑ
ንሽዑኳ እንተዘይሞቱ ድሕሪ ቁሩብ ግና ሰግኦም ከም
ዝመውት ርግጽ ኩነ ኪሞቱውን ጀመሩ።

3. ኩሉ ፍጥረት ሰብ ካብ ናይ ኣዳም ባህርያት ሓጢአት
ተኻፋሊ እዩ። ኩሉ ሕጻን ዚውለድ ካብ ሓጢአተኛታት
ወለዲ ስለ ዝኾነ ብሓጢአት ይውለድ። እቲ ቦኹሪ ወዲ
ኣዳም ቀታሊ ኩነ። ኩልና ሓጢአተኛታት ኳንና ስለ
እንውለድ ካብ ኣምላኽ ተፈሊና። ኩልና ብመንፈስ
ምውታት ኩንና፡ ሓደ መዓልቲ ድማ ብስጋ ከንመውት
ኢና። (ሮሜ 5:12-18)

4. ኣምላኽ ብምኽንያት ሓጢአት ኣዳም ንኹሉ ፍጥረት
ረገሞ። በዚ ምኽንያት ከኣ እዩ ኣብ ዓለምና እጆኽን
ተኹርባን ዘሉ። ካልእ ብዛዕባ ሓጢአት ዘረጋግጽልና
ድማ ኣብ (ዘፍ. 3:14-19) ነንብብ። ኣብ ዓለምና ቤት
ማእሰርቲ፡ ሆስፒታል፡ መቓብር ክሳብ ዘሉ ካልእ
መረጋገጺ ኣየድልየናን እዩ። ከምኡውን ንብዓት፡ ሕማም፡
ጓሂ፡ ቃንዛ፡ ሞት እዚ ኩሉ ካብቲ ሳዕቤን ሓጢአት እዩ።

መቐጻዕቲ ሓጢአት እንታይ እዩ!

ቃል ኣምላኽ መቐጻዕቲ ሓጢአት ሞት ምኻኑ
ይነግረና "ዓሰቢ ሓጢአት ሞት እዩ" (ሮሜ 6: 23)።
ኣቐዲምና ከም ዝረኣናዮ እዚ መንፈሳውን ስጋውን ሞት
ማለት እዩ። እግዚአብሄር ንሓጢአት ኪቐጽዮ ስለ ዝኾነ
እዚ መቐጻዕቲዚ ኪኸፈል ይግባእ።

ንሕና ኣብ ሓጢአት ክሳዕ ዘሉና ብመንፈስ
ምውታት ንኸውን ብስጋ ድማ ሓደ መዓልቲ ከንመውት

ኢና። ገና ምስ ሓጢአትና ከሎና እንተድኣ ሞትና ድማ ኣብ ናይ ዘልኣለም ሞት ንኡቱ። እዚ ንዘልኣለም ካብ ህልውና ኣምላኽ ተፈሊኻ ንዘልኣለም ኣብ ቀላይ ሓዊ ምስቻይ ማለት እዩ። እዚ እቲ ካልኣይ ሞት እንብሎ ኣብ ራእ፡ 20:14 ተጠቂሱ ዘሎ እዩ።

ፈውሲ ሓጢአት እንታይ እዩ፤

እግዚአብሔር ካብቲ ናይ ዘልኣለም ሰቓይ ከንድሕነሉ እንኸእል ፈውሲ ወይ መገዲ ኣዳልዮልና ኣሎ። ኣምላኽ ነቲ ሓይ ወዱ ናብ ዓለም ብምልኣኽ መገዲ ምድሓን ኣዳለወልና። ጐይታና የሱስ ክርስቶስ ካብ ማርያም ድንግል እኳ እንተተወልደ ከም ሰብ ምድራዊ ኣቦ ኣይነበሮን። ስለዚ ከኣ ንሱ ካብ ባህሪያዊ ሓጥያት ኣዳም'ውን ኣይወረሰን። ካብ ሰብ ድማ ንሱ ጥራይ እዩ ሓጢአት ጌሩ ዘይፈልጥ። ማና ምእንቲ ሓጢአትና ኪብል ስለና ኣብ መስቀል ኪሳቐን ኪመውትን ፍቓደኛ ኩይት ቅዱስ ኣምላኽ ዝደልዮ ኩሉ ፈጸመ። እቲ ንሕና ከንከፍሎ ዝግብኣና ዕዳ ሓጢአት መቐጻዕቲ ንሱ ስለዝኸፈሎ፡ እግዚአብሔር ነቲ ካብ ሓጢአቱ ተነሲሎ ብክርስቶስ ኣሚኑ ንዕኡ ከም ብሕቲ መድሓኒኡን ጐይታኡን ጌሩ ዝተቐበሎ ናይ ዘልኣለም ህይወት ከም ዝህቦ ቃል ኣምላኽ የረጋግጾልና። (እዚ ኣብቲ ሓድሽ ልደትን ድሕነትን ዚብል ትምህርቲ ብሰፊሕ በሪሁ ተገሊጹ ኣሎ)።

ብክርስቶስ እንተድኣ ኣሚንና ካብ መቐጻዕትን ካብ ሓይሊ ሓጢአትን ንድሕን። እዚ ከንብል ከሎና ሓጢአትና ኩሉ (ዝሓለፈ፡ ዘሎን፡ ዝመጽእን) ተሓዲጉልና ማለት እዩ። ኣምላኽ ኣይፈርደናን ማለት እዩ። እምበኣር ሕጂ ንሕና ኣብ ከንዲ ንፍትወት ስጋን ንሓጢአትን ብጽድቂ ኣምላኽ ከንነብር ሓይሊ ኣሎና።

ሕድገት ሓጢአት ዚብል ኣርእስቲ ከትመሃር ከሎኻ ብዛዕባ ከልተ ዓይነት ሕድገት ሓጢአት ከም ዘሎ ከትዝከር ኣሉካ። እቲ ቀዳማይ ዓይነት ሕድገት እግዚአብሔር ከም ፈራዲ ጌርና ከንርእዮ ከሎና ኣብ ቅድሚ እቲ ዘዩዎሉ ቅኑዕ ፈራዲ እግዚአብሔር ተባሂሉ ይጽዋዕ። እዚ ምስ መቐጻዕቲ ሓጢአት ዝተተሓሓዘ እዩ። እቲ ካልኣይ ከም ናይ ወላዲ ሕድገት (ንእግዚአብሔር ከም ኣቦ ጌርና ከንርእዮ ከሎና) ተባሂሉ ይጽዋዕ። ዘኸተሎ ድማ ብሓጢአት ምኽንያት ኣቋሪጹ ዝነበረ ርክብካ ምስ እግዚአብሔር ሕጉስ ኩንካ ሕብረት ምጅማር እዩ።

ሓጢአትና ኩሉ ዝሓለፈ ዘሎን ዝመጽእን ተሓዲጉልና እዩ ከንብል ከሎና ኣብ ቅድሚቲ ዘዩዎሉ ቅኑዕ ፈራዲ ሕድገት ሓጢአት ምርካብ ማለት እዩ። እዚ ከኣ የሱስ ክርስቶስ ምእንቲ ዕዳና ክኸፍል ኢሉ በጃና ኣብ መስቀል ስለ ዝሞተ ሓይ ሰብ ብክርስቶስ እንተድኣ ኣሚኑ ዝኸፍሎ ዕዳ ሓጢአት የብሎን ማለት እዩ። የሱስ ምስ ሞተ ናይ ዘሎን መጽእን ኩሉ ናይ ሓጢአት ዕዳና ከፊልዎ እዩ። እምበኣር ካብታ ንጐይታና የሱስ ክርስቶስ ከም መድሓኒና ጌርና ዝኣመንናላ ጊዜ ጀሚሩ ንኹሉ እቲ ንሕና ከንከፍሎ ዝግብኣና መቐጻዕቲ ምሉእ ምሕረትን ሕድገት ሓጢአትን ንረከብ።

ሓይ ኣማኒ ሓጢአት ምስ ዚፍጽም እንታይ ይኸውን፤ ብምኽንያት ሓጢአት እቲ ኣብ መንጎ እግዚአብሔርን ኣማንን ዝነበረ ሕብረት የቋርጽ። ነቲ ኣብ መንጎ ኣቦን ውሉድን ኪህሉ ዘለዎ ሕጉስ መንፈስ፡ በረኽት ወይ ርክብ ኣይህሉን። እዚ ድማ እቲ ኣማኒ ካብ ሓጢአት ምግባር ኣቋሪጹ ከላዕ ዝንሳሕ እቲ ሕብረት ኣቋሪጹ ይጸንሕ። መጽሓፍ ቅዱስ "ሓጢአትና እንተተናዘዝና ንሓጢአትና ይቕረ ኪብለልና ካብ ኩሉ ዓመጸውን ኪንጽሃና እሙንን ጻድቕን እዩ (1 ዮሃ.1:9)። ኣብዚ

እንዛረበሉ ዘሉና ብዛዕባ እባታዊ ሕድገት ድክሞብር ከምቲ ሓደ ዳኛ ንሓደ ቀታሊ ዝገብረሉ ዓይነት ምሕረት ኣይኮነን። ኣብዚ ኣቦዩ ንውሉዱ ምሕረት ዚገብር ዘሉ።

ሓባራዊ ሕቶን ክትዕን

ምዕራፍ 4

ሓጢአት።

1. መጽሓፍ ቅዱስ ስለምንታይ'ዩ "ኩሉም ሓጢአም" ዚብል፤ እግዚአብሔር ብዛዕባ ህልውና ሓጢአት ንዝሃበ መብርሂ ስለምንታይ ንነጽጎ፤
2. ሰይጣን፡ ኣዳምን፡ ሂዋንን ዝገበርዎን ሓደ ዚገብሮምን እንታይ እዩ፤ ግለጽ፤
3. ገለ ሰባት ከምዚ እንተዝብሉ፡ ቆልዑ ኪውለዱ ክልውብዘይ ሓጢአት እዮም ዚውለዱ፡ ከምቲ ኣዳም ዝገበሮ ትእዛዝ እግዚአብሔር ከሳዕ ዚጥሕሱ ድማ ሓጢአተኛ ታት ኣይኮኑን እዮም። እዚ ግና ምስቲ መጽሓፍ ቅዱስ ዝብሉ ኪትርእዮ ክሉኻ ሓቂ ድዩ፤
4. ከመይ ጌሩ እዩ ክርስቶስ ሓጢአት ዕዳና ዝኸፈሉ፤ ስለምንታይ ከምኡ ኪገብር ኪኢሉ።
5. ክርስትያን ምስ እግዚአብሔር ሕብረቱ ምስ ዘቋርጽ እንታይ ስምዒታት ኣለዎ፤ ኣብ ከምዚ ኩነታት ክሉኻ መዝ. 32 ወይ 1ይ ዮሃ. 1፡9 እንታይ ይሕግዝ፤

ምዕራፍ 5

ክርስቶስ።

እዚ ትምህርቲ እዚ ብዛዕባ እቲ ቀንዲ ትሕዝቶ መጽሓፍ ቅዱስ ዝኾነ የሱስ ክርስቶስ እዩ። እምበኣር ካብዚ ቀጺልና ድማ ብዛዕባ ኣምላኻዊ ባህርያቱን ሰብ ኮይኑ ስጋ ሰብ ምልባሱን፡ ኣገልግሎቱን ስልጣኑን ከንመሃር ኢና።

ኣምላኽነቱ

ኣምላኻዊ ባህርያቱ ክርስቶስ ከንብል ከሉና ክርስቶስ ኣምላኽ እዩ ማለትና ኢና። መጽሓፍ ቅዱስ ክርስቶስ ኣምላኽ ምኃኑ ብከምዚ ዝስዕብ መንገዲ ኣነጺሩ ይምህረና።

1. ብዛዕባ ኣምላኽን ክርስቶስን ሓደ ዓይነት ቃላት ብምጥቃም ይዛረብ።

ሀ. ንሱ ዘልኣለማዊ እዩ። ክርስቶስ መጀመርያ የብሉን (ዮሃ. 17:5. 8:58)።

ለ. ንሱ ኣብ ኩሉ ቦታ ኣሉ። ምስ ኣገልገልቱ ኣብ ኩሉ ኣሉ (ማቴ. 28: 20)።

ሐ. ንሱ ኩሉ ዚኸእል እዩ። ኩሉ ሓይልን ስልጣንን ኣለዎ (ማቴ 28:18፡ ራእ 1:8)

መ. ንሱ ኩሉ ዚፈልጥ እዩ። ንዝኾነ ይኹን ነገር ይፈልጥ እዩ (ዮሃ. 21: 17)

ሰ. ንሱ ዘይልወጥ እዩ። ትማሊ ሉሚ ንዘልኣለም ንሱ እዩ (እብ 13: 8)

2. ክርስቶስ ልክዕ ከምቲ ኣምላኽ ዝገብሮ ዝበረ።

ሀ. ንሱ ንኹሉ ነገራት ፈጠረ (ዮሃ.1:3)

ለ. ንሱ ሰማያት ኣብ ኢዱ እዩ ኩሉውን ብኡ ቆይሙ ኣሉ። (ቆሎ 1:17)

ሐ. ንሱ ብገዛእ ርእሱ ካብ ሞት ተንስኦ (ዮሃ. 2: 19.22)

3. ንኣምላኽን ክርስቶስን ሓደ ዓይነት መጽውዒ ተዋሂብ ምዃን ኣሉ። ንሱ ኣምላኽ ተባሂሉ ይጽዋዕ።

ሀ. እግዚኣብሄር ኣቦ ብዛዕባ ወዲ እግዚኣብሄር ምኃኑ ይዛረብ (እብ: 1:8)

ለ. ሰባት ንክርስቶስ ኣምላኽ ኢሉም ኪጽውዕዎ ከለው ንሱ ነቲ ኣምልኾኦም ኣይነጽጎን

(ዮሃ. 20:28)

ሐ. ኣጋንንቲ ድማ ከም ኣምላኽ ፈለጥዎ

(ማር. 1: 24)

መ. ክርስቶስ ባዕሉ ኣምላኽ ምኃኑ ይገልጽ

(ዮሃ. 10:30)

ስጋ ምልባሱ

ክርስቶስ ኣምላኽ ከነሱ ከም ሰብ ኮይኑ ናብ ዓለም መጸ ማለት ኣዩ።

1. ብዛዕባ ምምጻእ ክርስቶስ ኣብ ብሉይ ኪዳን ከም ትንቢት ተጻሒፉ ነይሩ። ቅድሚ ብዙሕ ዓመታት ንሱ ቅድሚ ምምጽኡ ኪመጽእ ምኃኑ ተነጊሩ እዩ።

(ኢሳ.7:14)

2. ብዛዕባ ምውላድ ጐይታና የሱስ ክርስቶስ ዚነግሩና ጸብጻብ ጽሑፋት ኣለው። ልደቱ ካብ ናይ ካልኣት ዝተፈለየ እዩ።

ሀ. ንሱ ብመንፈስ ቅዱስ ከም ዝተጠንሰ።

(ሉቃ: 1:35)

ለ. ካብ ድንግል ድማ ከም ዝተወልደ (ማቴ.1:23) ምድራዊ ሰብ ኣቦ ከም ዘይነበሮ።

ሐ. ግና ንሱ ፍጹም ሰብ ከም ዝኾነን ኣካላትን

(እብ 10:5) ነፍስን (ማቴ. 26: 38) ከምኡውን መንፈስን ከም ዝነበሮ (ሉቃ. 23:46)።

3. ክርስቶስ መልክዕ ሰብ ለቢሱ ዝመጸሉ ሰለስተ ምኽንያት ኣለዎ።

ሀ. እግዚአብሔር ኣቦ እንታይ ከም ዚመስል ምእንቲ ክርእየና ኢሉ መጻ (ዮሃ:14:9)።

ለ. ኣብ ክንዲ ሓጢአተኛታት መስዋእቲ ኮይኑ ንሓጢአትና ክርሕቕን ኣብ ክንዳና ክመውትን መጻ። (እብ:9:26)

ሐ. ንዕዮ ዲያብሎስ ክፍርስ መጻ (1ይ ዮሃ. 3:8)።

ኣስተውሒልካ ተመልከት፡ ሓደ ካብቲ መሰረታዊ ዝኾነ ክርስትያናት ዝኣምንዎ ሓቂ የሱስ ክርስቶስ ብሐቂ ኣምላኽ ምኃንን ብተኣምር ካብ ድንግል ማርያም ተወሊዱ ናብዚ ዓለም ከም ዝመጸን እዩ። ሰብ ክነሱ ፈጸሙ ሓጢአት ከይዝበረ ብዘይ ሓጢአት ነበረ።

ተግባሩ

ብዛዕባ ሞትን-ትንሳኤን ዕርገትን ጐይታና የሱስ ክርስቶስ ከንመሃር ኢና።

1. ሞቲ

ሀ. ክርስቶስ ከመውት ናይ ግድን እዩ ነይሩ፡ (ዮሃ. 3:14) እዚ ድማ ክፋል ናይቲ ዘልኣለማዊ መደብ እግዚአብሔር እዩ (እብ. 10:7) ትንቢት ብሉይ ኪዳን ንምፍጻም ግድነት ነይሩ (ኢሳ. 53:5 ንዓና ምድሓን ከዳልወልና ግድነት ነይሩ (ኤፌ:1:7)።

ለ. ክርስቶስ ኣብ ክንዲ ካልኣት ሞተ። ንሱ ኣብ ክንዳና ሞተ (1 ቆረ: 15:3)።

ሐ. ሞት የሱስ ክርስቶስ ድሌት ኣምላኽ ንምምላእ ብቑዕ ነበረ። ክርስቶስ ነቲ ኣንጻር ሓጢአት ብእግዚአብሔር ዝተዋህበ ፍርዲ ንምፍጻም ተሳቐየ። ሞቲ ሞት ሓደ መለኮታዊ ኣካል ስለ ዝነበረ ንኹሉ ድሌታትና ዘማልእ እዩ። ስለዚ ከኣ ዋግኡ ወይ ኣድላይነቱ መወዳእታ የብሉን።

2. ትንሳኤኡ

ሀ. ክርስቶስ ካብ ሞት ኪትንሰእ ናይ ግድን ነበረ። ትንሳኤኡ ድማ ከምቲ ትንቢት ተፈጸሙ። ነቲ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ዝገብሮ ግብሪ ከኣ መዛዘሚ ኮነ (ሮሜ:4: 25)። ትንሳኤኡ ነቲ ሕጂ ኣብ ሰማይ ዚገብሮ ዘሎ ግብሪ መጀመሪያ ነበረ።

ለ. እቲ ዝተንሰኤ ኣካል መንፈስ ክርስቶስ ዘይኮነስ ብሐቂ ብኣካሉ እዩ ተንሲኡ (ሉቃ 24:39) ልክዕ ከምቲ ክስቀል ከሎ ዝነበሮ ኣካል ምስ ተንሰኦ ድማ ውጋእ ሽንካርን ናይቲ ብኩናት ኣብ ጎድኑ ዝወግእዎን ምል ክት ይርኤ ነይሩ። (ዮሃ. 20:27)። ምስ እዚ ኩሉ ግና ዝተለወጠ ኣካል ሓዙ ስለ ዝተንሰኤ ኣካላትና ኪገብሮ ዘይክእል ከም እቲ ብዕጽው ማዕጸ ንምእታው ኣይጸ ገሞን። (ዮሃ:20:19)

ሐ. የሱስ ክርስቶስ ድሕሪ ምትንሰኡ ንገለ ካብቶም ሰዓብቱ ንዓሰርተ ጊዜ ዝኸውን ተራእይዎም እዩ ካብ ሓሙሽተ ሚእቲ ንላዕሊ ዝኾኑ ዝተፈላለዩ ሰባት ከም ዝረኣይዎውን መስኪሮም እዮም (1ይ:ቆረ: 15: 6)።

መ. ትንሳኤ ክርስቶስ ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ። ክርስቶስ ካብ ሞት እንተዘይትንሰእ እምነት ክርስትናውን ኣይም ሃለወን። (1ይ ቆረ: 15:17)

3. ዕርገት

- ሀ. ክርስቶስ ምድራዊ ተግባሩ (ዕይኡ) ምስ ወድኦ ናብ ሰማይ ዓረገ (ማር. 16:19 ሃዋ. 1:9)።
 ለ. የሱስ ናብ ሰማይ ብምዕራግ ናብ ክብሩ ኣተወ (ዮሃ. 17:5) ሕጂ ድማ ኣገልግሎቱ ነቶም ህዝቡ ይቐጽል ኣሎ (ኣብ. 7:25)።

ሰልጣኑ:

መጽሐፍ ቅዱስ ክርስቶስ ነቢዪ፡ ካህን፡ ንጉስ ምኃኑ ይገልጻልና።

1. ክርስቶስ ከም ነቢዪ ኮይኑ እግዚአብሄር ብዛዕባና ዝተዛረበ ይነግረና በዚ ድማ እግዚአብሄር እንታይ ምኃኑ ኣግሃደልና (ዮሃ. 1:18)።
2. ክርስቶስ ከም ካህን ኮይኑ ኣብ ቅድሚ እግዚአብሄር ኣብ ክንዲ ኣመንቲ የማልድ እዩ። (ኣብ. 4:14-16)
3. ክርስቶስ ከም ንጉስ ኮይኑ ኣብ ልቢ ኣመንቲ ይነግስ ኣብታ እትመጽእ መዓልቲ ከኣ ንሽሕ ዓመት ኣብ ምድሪ ኪነግስ እዩ። ከመይ ጌሩ ንዓለም ከም ዚገዝእ ድማ ኣብ መዝ. 72 ተገሊጹ ኣሎ።

ሐበራዊ ሕቶን ክትዕን

ምዕራፍ 5

ክርስቶስ።

1. ገለ ካብቲ መጽሐፍ ቅዱስ ክርስቶስ ኣምላኽ ምኃኑ ዝገልጻልና እንታይ ኣሎ፤
2. ከመይ ኢሉ እዩ ክርስቶስ ናብዚ ዓለምዚ መጸኢ ሰብ ዝኾነ ብኸመይ እዩ ምስ ሰብ ዝመሳሰል ብኸመይ እዩ ኽካብ ሰብ ዝፍለ፤
3. ነቶም ናብ ኣምላኽ ከብጽሑ ዝኸለሉ ካልኣት ሃይማኖታት ኣለው ኢሎም ዝኣምኑ ሰባት ብኸመይ ምመለስ ካሎም፤ መልስኻኽ ምስቲ ኣብ ዮሃ. 14:6 ዘሎ ቃል የሱስ ክርስቶስ ብኸመይ ይዛመድ፤
4. ኣገዳስነት ትንሳኤ ክርስቶስ እንታይ እዩ፤
5. ብመሰረት እብራውያን 4:14-16 ክርስቶስ ከም ሊቀ ካህናት ኮይኑ ኣብ ቅድሚ እግዚአብሄር የማልደልና ኣሎ። ሎሚ እዚ ቃል እዚ ከመይ ዝኣመሰለ ፍሉይ ትርጉምን ምጽንናዕን ኣብ ህይወትካ ይህበካ።

ምዕራፍ 6

ሐድሽ ልደት

ኣብ ዮሃ. 3: 1-21 ኣንብብ

መእተዊ፡

ኣብ ወንጌል ዮሃንስ ሳልሳይ ምዕራፍ የሱስ ምስቲ ናይ ሃይማኖትን ሕግን ኣዝዩ ምዑር ዝኾነ ኒቀዲሞስ ዝሰሙ ሰብኣይ ብዛዕባ እንታይ ከም ዝተዛረበ ኣንቢብና ኣሎና። የሱስ ከኣ ንኒቀዲሞስ እንተድኣ ንመንግስቲ ኣምላኽ ክርእያ ወይ ክኣትዋ ዝደሊ ኮይኑ ከም ብሓድሽ ክውለድ ከም ዘድልዮ እዩ ነጊርዎ። (ጥቅሲ 3:5) እዚ ንነፍሲ ወከፍናውን የድልየና እዩ (ጥቅሲ 7)።

ከም ብሓድሽ ምውላድ እንታይ እዩ፡

ብዙሓት ሰባት ብዛዕባ ከም ብሓድሽ ምውላድ ኣይፈልጡን እዮም። ገሊኦም ድማ ብጌጋ ይርድእዎ። ኣብ (ዮሃ. 1:12-13) ርኡ።

1. ከም ብሓድሽ ምውላድ ምስ ባህርያዊ ምውላድ ሓደ ዓይነት ኣይኮነን "ብደም" ኣይኮነን ስድራኻ ክርስትያን እንተኾነኳ ንዓኻ ክርስትያን ኪገብረካ ኣይክእልን እዩ።

2. ከም ብሓድሽ ምውላድ ብፍቓድካ ኣይመጽእን እዩ። "ከም ፍቓድ ስጋ ኣይኮነን።" ህጻን ከምኡ ድማ ንሕና ብናይ ገዛእ ርእሰና ጻዕሪ ከም ብሓድሽ ክንውለድ ኣይክእልን እዩ።

3. ከም ብሓድሽ ምውላድ ብሓገዝ ደቂ ሰባት ኣይመጽእን እዩ። "ብናይ ሰብ ፍቓድ ኣይኮነን። ዝኾነ ይኹን ሰብ ዋላውን ዝለዓለ ደረጃ ኣብ ቤተ ክርስትያን

ይሃልዎ ንኻልእ ሰብ ከም ብሓድሽ ክውለድ ክገብር ኣይክእልን እዩ። ዝኾነ ይኹን ዚግበር ሰርዓታት ሃይማኖትውን ሓድሽ ልደት ኪህበና ኣይክእልን እዩ።

4. ከም ብሓድሽ ምውላድ ኣካላዊ ለውጢ ኣይኮነን። ኒቀዲሞስውን ነዚ ኣይተረድኡን ነይሩ። መንፈሳዊ ለውጢ ምኃኑ ግና ክርስቶስ ኣርኣዮ። (ጥቅሲ 4-6)።

5. ከም ብሓድሽ ምውላድ ማሕበራዊ ወይ ጅኦግራፊያዊ ለውጢ ኣይኮነን። ሓደ ሰብ ከም ብሓድሽ እንተድኣ ተወሊዱ ኣምላኽ ብሃንደበት ናብ ሰማይ ይወስዶ ማለት ኣይኮነን። ኣብ ምድሪ እዩ ዚነብር እቲ ሕጂ ዝነበሮ ግና ንክብሪ ጐይትኡን መድሓኒኡን እዩ። (1ይ ቆረ. 7: 20-24 ቆሎ. 3: 22-24)

6. ከም ብሓድሽ ምውላድ ብዛዕባኡ ምፍላጥ ጥራይ ኣይኮነን። ሓደ ሰብ ከም ብሓድሽ ከይተወልደ ከሎ ምዑርን ሰባኽን ሃይማኖተኛን ኪኸውን ይኽእል እዩ ንሕናውን ከም ብሓድሽ ምውላድ ኣድላይ ምኃኑ እናፈለጥናዮ ከሎና ዘይተለማመድናዮ ክንከውን ይክእል እዩ።

7. ከም ብሓድሽ ምውላድ መስርሕ ዕብየትን ለውጥን ኣይኮነን። ቀስ ኢልና ኣይኩንናን መንፈሳዊ ህይወት ኣብ ውሽጥና እንማዕብል። ሓጢአተኛታት ብመንፈስ ምውታት እዮም (ኤፌ. 2:2)። ህይወት ከየላ ክትምዕብል ኣይትኽእልን እያ።

8. ከም ብሓድሽ ምውላድ ርእሰኻ ምምሕያሽ ኣይኮነን። ካብ ሕማቕ ልምዲ እትወጽሉ ጥራይ ኣይኮነን። ናብራ እተምሓይሽሉ መገዲ ኣይኮነን። ብውሽጢ ምልዋጥ እዩ።

9. ከም ብሓድሽ ምውላድ እምነት ሃይማኖት ኣይኮነን። ኣብ ሃይማኖታዊ እምነትና ሓቀኛታት ክንከውን ንኽእል

ኢና። ከንጥመቾን ከንሕደስን ንኸእል ኢና፡ አባላት ቤተ ክርስቲያን ብምኳን አብ ድራር ጐይታ (ቅዱስ ቁርባን) ከንካፈል ንኸእል ኢና፡ ትምህርቲ ሰንበት ከንምህር አብ ቤተ ክርስቲያን ሓላፍነት ከህልወና ዋላውን ሰበኸቲ ከንከውን ንኸእል ግናኽ ገና ከም ብሓድሽ ዘይተወለድና ከንከውን ንኸእል ኢና። የሱስ ንሓደ ብግዚኡ አዝዩ ምሁርን ቅኑዕ ሃይማኖታውን ሞራላውን ንዝነበረ ሰብኣይ ከም ብሓድሽ ምውላድ ከም ዘድልዮ ይነግሮ።

10. ከም ብሓድሽ ምውላድ መንፈሳዊ ለውጢ እዩ። (ዮሃ. 3: 6-8) እግዚአብሔር ጥራይ እዩ ነዚ ለውጢ እዚ አብ ህይወትና ዘምጽኦ። (ዮሃ 1:13)

ስለምንታይ እዩ ሰብ ከም ብሓድሽ ኪውለድ ዝግብኦ፡

የሱስ "አይትገረም" በለ (ጥቅሲ 7)። ከም ብሓድሽ ምውላድ ናይ ግድን አድላዪ ብምኳኑ ንሕናውን ከንድነቾ አይግብኣናን። እዚ ድማ አጸቢቹ አገዳስን ቅኑዕን እዩ።

1. ከም ብሓድሽ ከንውለድ ይግብኣና ምኽንያቱ ከም ብሓድሽ እንተድኣ ዘይተወለድና መንፈሳዊ ባህርያት ከንውንን ወይ ከንገብር አይንኸእልን ኢና። (ጥቅሲ 6) "ሰብ" ዝብል ቃል ትርጉሙ እቲ ምሳና ዚውለድ ሓጢአ ተኛ ባህርይ እዩ። አዳም ሓጢአት ምስ ገበረ ብባህሪኡ ሓጢአተኛ ኮነ። አብዚ ዓለም ከንውለድ ከሎና ከኣ ነፍሲ ወከፍና ባህርያት ሓጢአት ሒዝና ኢና እንውለድ። (ሮሜ 5:12-18 19 መዝ. 51:5) ተመልከት። አብ ሮሜ 8: 5-8 ድማ እቲ "ስጋዊ" ተባሂሉ ተጠቂሱ ዘሎ እንታይ ምኳኑ ይገልጻልና። እቲ ሓሳብ ስጋ ምስ አምላኽ ጽልኢ ብምኳኑ ነቲ ሕጊ አምላኽ ኪግዝኦ አይኮነሉን እዩ። ስለዚ ንእግዚአብሔር ድማ አየሐጉሶን እዩ ። ንሕና ብባህርያትና ነቲ አብ እግዚአብሔር ዘሎ ነገራት

ከንሕጉሰሉን አይንኸእልን ኢና (1ይ ቆረ. 2:14) ተመልከት። ንስጋ ከነሰልጥኖን ከነመሓይሾን ሃይማኖታዊ ከንገብሮን ንኸእል ኢና ነቲ ባህርያቱ ከንልውጦ ግና አይንኸእልን። ገና አንጻር እግዚአብሔር ዝኸይድን ዘየሓጉሶን እዩ። "ካብ ስጋ እተወልደ ስጋ እዩ።"

ከም ብሓድሽ ምውላድ ንዓና ሓድሽን መን ፈሳውን ባህርያት እዩ ዝህበና። ነዚ ሓድሽ ባህርያት ምስ ረኽብና ጥራይ ኢና ነቲ ናይ እግዚአብሔር ነገራት ከንርድኦን ከንሕጉሰሉን እንኸእል።

2. ከም ብሓድሽ ከንውለድ ይግብኣና ምኽንያቱ ድማ ከም ብሓድሽ እንተድኣ ዘይተወለድና ንመንግስቲ አምላኽ ከንርእያ ወይ ከንኣትዎ አይንኸእልን ኢና (ዮሃ. 3: 3-5) ተመልከት። "መንግስቲ አምላኽ" እንታይ ማለት እዩ፤ እዚ መንፈሳዊ ልምምድ ምኳኑ ተገሊጹ ኣሎ። "መንግስቲ አምላኽሲ ብመንፈስ ቅዱስ ጽድቅን ሰላምን ሓጉስን እያ እምበር፡ ብልዕን መስተን አይኮነትን።" (ሮሜ 14:17)

ክልተ መንግስታት ኣለዎ። እታ ሓንቲ "መንግስቲ ሰብ" እታ ካልአይቲ ድማ "መንግስቲ አምላኽ" ትብሃል። ንሕና ኩላትና ድማ ብስጋ ብምውላድና ናብ መንግስቲ ሰብ ኢና እንኣቱ። እቲ ናብ መንግስቲ ሰብ ከንኣቱ ብቐዓት ዝገብረና ስጋዊ ባህርይ ሒዝና ስለ ንውለድ እዩ። ግናኽ ከመይ ጌርና ኢና ብዛዕባ መንግስቲ አምላኽን ረብሕኡን ርኢና ከንኣትዎ እንኸእል፤ መልሱ ብሩህ እዩ። ከም ብሓድሽ ከንውለድ ይግብኣና ብመንፈስ ከንውለድ እዚ ድማ ናብ ሓድሽ መንግስቲ ከንኣቱ ይገብረና።

ከም ብሓድሽ ከንውለድ ከሎና መንፈሳዊ ባህርያት ከንቅበል ንኸእል። እዚ ሓድሽ ባህርያትዚ ድማ ብመንፈሳዊ ነገራት ብመንግስቲ አምላኽ ከንሕጉሰሉ ይገብረና። ምናልባሽ ነዚ "ከም ብሓድሽ ከትውለድ" ዝብል ጥቅሲ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስካ ብዝያዳ

ተምልከትካቶ አሉኝ እዚ ድማ "ካብ ላዕሊ ከትውለድ" ማለት እዩ። እዚ ከም ብሓድሽ ምውላድ ካበይ ከም ዝመጽእ ዩርእየና። ስጋዊ ምላድና ካብ ሰብን ምድራውን ኪኸውን ከሎ መንፈሳዊ ምላድና ድማ ካብ ኣምላኽን ካብ ሰማይን እዩ። ኣብ ሮሜ 8: 9 ኣምላኽ ነቶም ህዝቢ ክርእዮም ከሎ "ኣብ ስጋ" ዘይኮነ "ብመንፈስ" ከም ዝነበሩ ነንብብ። ካብቲ ሓደ መንግስቲ ናብቲ ሓደ ካልእ (ካብ መንግስቲ ሰብ ናብ መንግስቲ ኣምላኽ) ከመይ ጌይሮም እዮም ተሳጊሮም፤ እዚ ንክርስቶስ ከም መድሓኒኦም ጌይሮም ምስ ተቐበልዎ ዝኸውን ሰራሕ መንፈስ ኣምላኽ እዩ።

3. ንሕና ከም ብሓድሽ ክንውለድ ይግብእና። ከም ብሓድሽ እንተድኣ ዘይተወለድና ግና መንፈሳዊ ህይወት ክህልወና ኣይኸእልን እዩ። ንሕና ብባህርያትና "ብበደ ልናን ብኣበሳናን ምውታት ዝነበርናን" ካብ ህይወት ኣምላኽ ርሒቕና ህይወት ዘይብልናን ኢና። (ኤፈ 2: 1-2 4:18 1ይ ዮሃ. 5:11-12) ሰብ ብዘይ ህይወት ኣካሉ ምውት እዩ። ሰብ ብዘይ መንፈሳዊ ህይወት ከኣ ብመንፈስ ምውት እዩ። ሞት ማለት ምፍላይ ማለት እዩ። ካብቲ ህይወት ዝኹነ ክርስቶስ እንተድኣ ተፈሊና ብመንፈስ ምውታት ኢና (ዮሃ. 1:4) እንተድኣ ብመንፈስ ሞትና ከመይ ጌርና መንፈሳዊ ህይወት ክንረክብ ንኸእል፤ ነዚ ክርስቶስ ባዕሉ መልሲ ይህበና፡ (ዮሃ. 5: 24 25) "እቲ ንቓለይ ዚሰምዖን ቦቲ ዚለኣኸኒ ዚኣምንን ናይ ዘልኣለም ህይወት ኣላቶ። ንሕና ንወዲ ኣምላኽ እንተድኣ ሰሚዕናዮ ንቃሉ እንተድኣ ተቐቢልናዮ ከም መድሓኒና እንተድኣ ኣሚንናዮ መንፈሳዊ ህይወት ንቕበል። ከም ብሓድሽ ንውለድ። ዮሃ. 3: 16 6: 47 10: 26-28 1ይ ዮሃ. 5: 13።

ሓባራዊ ሕቶን ክትዕን

ምዕራፍ 6

ሓድሽ ልደት

1. እዛ "ከም ብሓድሽ ምውላድ" እትብል ቃል ኣብ ኩሉ ኣገዳሲት ኮይና ንረኽባ፡ ብመሰረት መጽሓፍ ቅዱስ ሓድሽ ልደት እንታይ ከም ዝኹነን ከም ዘይኹነን ከተብርህ ፈትን።
2. ከም ብሓድሽ ተወሊደ ዝብል ሰብ ኣብ ህይወቱ እንታይ ምስ ዝርኣ እዩ፤
3. ብዘይ ሓድሽ ልደት ብዛዕባ እግዚኣብሄር ክንርድኦ ዘይንኸእል ስለምንታይ እዩ፤ (ሮሜ 8: 5-6)
4. ኣብ መንጎ "መንግስቲ ሰብን" "መንግስቲ ኣምላኽን" ዘሉ ፍልልይ እንታይ እዩ፤
5. ኣብ መንጎ ስጋዊ ሞትን መንፈሳዊ ሞትን ዘሉ ፍልልይ እንታይ እዩ፤

ምዕራፍ 7

ሐድሽ ልደት (መቼልታ 6ይ ምዕራፍ)

ከመይ ጌርና ኢና ከም ብሐድሽ እንውለድ፤
ከመይ ጌርና ከም ብሐድሽ ከንውለድ ከም እንኸለል
ክርስቶስ ብቃሉ ጌሩ አርእዩና አሉ። ነዚ ኸአ ሰለስተ
ነገራት የድሊ፡

1. ንሕና ከም ብሐድሽ እንውለድ ቃል እግዚአብሔር
ብምእማን እዩ (ዮሃ. 3: 5) አብ መጽሐፍ ቅዱስ "ማይ"
ብዙሕ ጊዜ ከም ተምሳል ቃል እግዚአብሔር እዩ ዝፍለጥ።
አብ ኤፌ 5: 26 ዮሃ. 15:3 መዝ. 119: 9 ተመልከት።
እምበኣር እዛ "ማይ" እትብል ቃል ንቃል እግዚአብሔር
እያ እተመልከት ንጥምቀት አይትጠቅሰን እያ። አብ ቃል
አምላኽ አብ ካልእ ጥቕስታት እንተተመልከትና ድማ
ከም ብሐድሽ ምውላድ ዚርከብ ካብ ቃል አምላኽ ምኃን
አብሪሁ የርእየና። (1ይ ጴጥ. 1: 23-25 ያእ 1:18) ቃል
አምላኽ ከነንብብ ከሉና ነቲ ብዛዕባ አምላኽን ምድሓንን
ዝነበረና ዘይቅኑዕ ርድኢት ካብ አእምሮና የንጽህ።
ንሕና ጥፋአት ምኃንናን (ሮሜ 3: 10-19) እግዚአብሔር
ሰለ ዘፍቀረና መገዲ ምድሓን ከም ዘዳለወልናን ንኸንርዳእ
ቃል እግዚአብሔር ይሕግዘና (ዮሃ. 3: 16) ከንድሕነሉ
እንኸለል መንግዲ ድማ የርእየና። (ሮሜ 10: 1-17)

2. ከም ብሐድሽ እንውለድ ብቲ አብ ውሽጥና ዝነብር
ዘሉ መንፈስ አምላኽ ኢና (ዮሃ 3:5)። ክርስቶስ ናብ
ሰማይ ምስ ዓረገ ንመንፈስ ቅዱስ ነቲ ሳልሳይ አካል ናይ
ሰላሳ ለኣኹ። መንፈስ ቅዱስ ድማ ንሰባት ሓጢአቶም
ብክርስቶስ ክእምኑ ይመርሖም። ንነፍሲ ወከፍ አማኒ
ድማ ንመንፈሳዊ ባህርያት ምርዳእ ኪኸለል ሓድሽን

ሰማያውን ባህርያት ይህበም። ይመርሖም። (ዮሃ. 16: 7-15
2ይ ጴጥ. 1:3 4 ገላ. 5: 22-26)

ቃል እግዚአብሔር ምስ እነንብብ መንፈስ ቅዱስ
ከአ ይረትዓና እሞ ነቲ ሓቂ ድማ አብ ልብና የምጽእ።
ንሕና ሓጢአተኛታት ሰለ ዝኸንና ጥፋአት በደለኛታትን
ሓገዝን ተስፋን ዘይብልና ምኃንና የርእየና። ሽዑ ካብ
ቃል እግዚአብሔር ክርስቶስ ምእንቲ ካብ ሓጢአትና
ክድሕነና ከም ዝሞተ እሞ ብእኡ አሚንና ድማ ከንድሕን
ከም እንኸለል ይነግረና። ካብታ ብክርስቶስ ዝአመንናላ
ጊዜ ጀሚሩ መንፈስ ቅዱስ አባና ይሓድር። አባና ምህ
ላው ይሓትመና ወይ ናይቲ ዝዓደገና ክርስቶስ ምኃንና
የፍልጠና። (ኤፌ. 1: 13 4: 30) እዚ ዚስምዓካ ዝተፈላለየ
ስምዒት ጉዳይ አይኮነን፡ ግናኽ ከእመን ዘለዎ ሓቂ እዩ።
ከም ብሐድሽ ምውላድና ብስምዒት አይኮነን ዚፍለጥ።

3. ብቲ አብ ከንዳና ዝሞተ ክርስቶስ ከንኣምን ከሉና ከም
ብሐድሽ ንውለድ (ዮሃ. 3: 4-16)። እዚ ሓድሽ ልደት እዚ
አብ ሓደ ሓጢአተኛ ሰብ ከመይ ኢሉ ከም ዚመጽእ
ክርስቶስ አብሪሁ የርእየና። ኒቆዲሞስ እዚ ነገር እዚ
ከመይ ኢሉ ከም ዚኸውን ሓቲቱ። ክርስቶስ ድማ
ሓጢአተኛ ከመይ ኢሉ ከም ብሐድሽ ከም ዚውለድን
አብ ህይወትና ድማ ከመይ ጌርና ከም እንምኩሮን
ምእንቲ ከረድኣና አብ ቃል አምላኽ ካብ ብሉይ ኪዳን
ተጠቂሱ አሉ። (ዘሁ. 21: 4-9)።

እምበኣር ነዚ መረዳእታ ዝኸንና ሽውዓተ ሓሳባት
ከንወስድ ይክኣል። ብምስትውዓል ከንከታተሉ የድሊ
ምኸንያቱ ሓጢአተኛ ከመይ ጌሩ ከም ብሐድሽ ኪውለድ
ከም ዝኸለል ክርስቶስ ባዕሉ ዝሃቦ መረድኢ እዩ።

- ሀ. ሐጢአት: (ዘሁ. 21: 5) ልክዕ ከምቲ ደቂ እስራኤል ሐጢአት ዝገበሩ ንሕናውን ከምኡ ኩልና እንጻር እግዚአብሔር ሐጢአት ጌርና ኢና። ብሐሳባትና ብዘረባና፡ ብግብርና (ሮሜ 3: 23)።
- ለ. ፍርዲ: (ዘሁ. 21: 6) ብምኽንያት ሐጢአቶም ድማ እግዚአብሔር መቐጻዕቲ ፍርዲ ሰደደሎም። እግዚአብሔር እንጻር ኩሉ ሐጢአት ምዃኑ ቁጥጥኡ ኣርእዩ እዩ። (ሮሜ 1: 18 6: 23)
- ሐ. ንስሐ: (ዘሁ. 21: 7) ደቂ እስራኤል ሐጢአት ከም ዝገብሩ ተረድኡ እሞ ተነሲሖም ሕድገት ሐጢአቶም ኪረኽቡ ይቐጥቡ ለመኑ። ብጌግኦም ተጣዕሱ። ጣዕሳ ንሐሳባት ይልውጦ እሞ ምስ ተለወጠ ድማ ተግባር ይልወጥ። ስለዚ እግዚአብሔር ሐጢአተኛ ታት ካብ ሐጢአቶም ኪንስሑ ይደሊ። ሉቃ. 13:3 ሃዋ. 17: 30-31 20: 21 ማር. 1: 15።
- መ. ራእይ: (ዘሁ. 21:8) ጐይታ ድማ በለ" እግዚአብሔር ንሙሴ ነቶም ብኣትማን ሕንዚ ዝተ ነኸሱ ኪድሕንሉ ዝኸእልሉ መገዲ ኣርኣ ዮም። እግዚአብሔር ንዓና ድማ ከምኡ ከንድሕንሉ እንኸእለሉ መገዲ ብቃል እግዚአብሔር ማለት መጽሓፍ ቅዱስ ጌሩ ኣርእዩና እዩ። (2 ጢሞ. 3: 15-17 ሮሜ. 10: 8-9)

ረ. ምስንዳእ (ንዝመጽእ) (ዘሁ. 21: 8-9) ሙሴ ከኣ ካብ እስራኤል ተመን ገበረ ኣብ ባላውን ኩሎም

ኪርእይዎ ኣብ ዝኸእሉ ሰቐሎ። ኣብ ወንጌል ዮሃንስ 3:14 ዘሉ ጽሑፍ ኣነጻጽሮ ከምቲ ሙሴ ኣብ በረኻ ተመን ዝሰቐለ ከምኡ ድማ ወዲ ሰብ ኪስ ቀል ይግባእ እዩ። ስለዚ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ዝተሰቐለ እዚ ኸኣ ምእንቲ እቶም ብሐጢአቶም ዚሞቱ ሰባት ናብኡ ብእምነት ኪጥምቱ እሞ ኪድሕኑ። ክርስቶስ ኣብቲ መስቀል ሐጢአትና ጸረ። እቲ ብምኽንያት ሐጢአት ከንከፍሉ ዝግባእ ዕዳና ድማ ኩሉ ንሱ ጸሮ። ክርስቶስ ኣብ ከንዳና ኩይት ኣብ መስቀል ብመማቱ ነቲ ካባና ዝድለ እንጻር ሐጢአት ኩሉ ስለ ዝፈጸሞ ንድሌት እግዚአብሔር ኣርወዮ። ክርስቶስ በጃና ኩይት ምእንታና መስቀለቲ ከፈለ ካብ ሞት ብምትንስኡ ከኣ እግዚአብሔር ነዚ ኩሉ ከም ዝተቐበሎ ኣርእዩና። (ኢ.ሳ 53: 5-6 1ይ ቆረ. 15: 1-4 ሮሜ 5: 7-8)

ሰ. ኩነታት

(ዘሁ. 21: 8) "ናብኡ እንተ ጠመተ" ሙሴ ተመን ኣስራዚ እኳ እንተሰቐለ እዚኣ ግና ተድሕኖም ኣይነበረትን። ነፍሲ ወከፍ በቲ ተመን ዝተነኸሰ ዘበለ ምእንቲ ከሓዊ ናብኡ ከጥምት ኣለዎ። ክርስቶስ ምእንቲ ሐጢአትና ሞተ፤ እቲ ንምድሓንና ዘድሊ ኩሉ ድማ ፈጸመ። እንተኾነ ግና ሐጢአተኛ ሰብ እንተድኣ ንክርስቶስ ከም ናይ ብሕቲ መድሓኒኡ ጌሩ ዘይኣመኖ እቲ ክርስቶስ ዝፈጸሞ ከድሕኖ ኣይከእልን እዩ። ስለዚ ንሕና ካብ ሐጢአት ምእንቲ ከንድሕን ንክርስቶስ ከም ናይ ብሕቲ

መድሐኒና ጌርና ከንእምኖን ከንቅበሎን
ይግብእና። መድሐኒና "አምላኸ በቲ ሓደ
ወዱ ዝኣመነ ኩሉ ናይ ዘልኣለም ህይወት
ምእንቲ ክረክብ" ክብል ከሎ እዚ
ማለቱ እዩ (ዮሃ. 3: 16)። ሙሴ ነቶም
ብሕንዚ ተመን ዝተነኸሱ ምእንቲ ክድሕ
ኑን ብህይወት ክነብሩ ኢሉ ክጽልዩ ወይ
ሓደ ነገር ክኸፍሉ ወይ ጽቡቕ ተግባራት
ክገብሩ ኣይሓተቦምን። ስለዚ ሓጢአተኛ
ታት ክገብርዎ ዘለዎም ክጥምቱ እሞ ክሓ
ውዩ እዩ። ኩሉ ሓጢአቶም ኪርእዩ እሞ
እምነቶም ምሉእ ኣብቲ ምእንቲ ሓጢአ
ቶም ዝሞተ ክርስቶስ ጌሮም ክድሕኑ።
እዚ ኸኣ ንክርስቶስ ብእምነት ከም ናይ
ብሕቲ መድሐኒኻ ጌርካ ክትቅበሉ ማለት
እዩ። (ዮሃ. 1: 12 ሃዋ. 13: 38-39 ኤፌ.
2: 8-9)

ሸ. ውጽኢት

(ዘሁ. 21: 9) "ይሓዊ" እቲ ብተመን ዝተነ
ኸሰ ብርግጽ ክመውት እዩ። ግና ኣብቲ
ዝተሰቐለ ምስሊ ተመን ኣስራዚ ምስ ዝጥ
ምት ይሓዊ ነበረ። ስለዚ በደለኛ ጥፋእ
ሓጢአተኛ ድማ ክርስቶስ ምእንቲ ሓጢ
አቱ ክብል ከም ዝሞተ ኣሚኑ ንክርስቶስ
ከም ናይ ብሕቲ መድሐኒኡ ጌሩ ኣብ
ዝተቐበሉ ጊዜ መንፈሳዊ ህይወት ወይ
ናይ ዘልኣለም ህይወት ይቐበል መንፈስ
ቅዱስ ኣብኡ ይሓድር ሓድሽ ባህርይ
ድማ ይህቦ። ሽቡ ካብ ላዕሊ ተወሊዱ
ይበሃል።

እዚ እዩ እቲ ክርስቶስ ብዛዕባ ከም ብሓድሽ
ምውላድ ዝተዛረበ ስለዚ እንተድኣ ንመንግስቲ ኣምላኽ

ክንርእዩን ክንወርሳን ንደሊ ኩይንና ንሕናውን ነዚ ኣገ
ዳሲ ዝኾነ ነገር ክንቅበሉ ይግብእና።

መዓስ ኢና ከም ብሓድሽ እንውለድ፤

ኣብ ዝኾነ ይኹን ጊዜ ከም ብሓድሽ ክንውለድ ይከኣል
እዩ። በደለኛ፡ ሓጥእ ኩይንካ ናብ ክርስቶስ ዝጠመትካሉ
ጊዜ ከም ጉይታኻን መድሐኒኻን ጌርካ ከኣ ካብ ዝኣመ
ንካሉ ጊዜ ጀሚርካ ከም ብሓድሽ ትውለድ። ኣብ ዘሎኻ
ኩንካ ክትገብሮ ይከኣል እዩ። ባዕልኻ ንዝላ ርእሰኻ
ከተድሕን ኢልካ እትገብሮ ፈተነታት ኣቋርጸ። እምነትካ
ኣብቲ ምእንታኻ ኪብል ዝሞተ ኩሉ ዝፈጸመልካን ወዲ
ኣምላኽ ግበሮ። (2ይ ቆረ. 6:1-2 እብ 4:7)

ከም ሓጢአተኛ ኩንካ ናብቲ ንኹሉ ሓጢአትካን ሕፍረ
ትካን ዝጸረ ክርስቶስ ምጻእ ብኡ ድማ እመን ሽቡ ብመ
ንፈስ እግዚኣብሄር ብቃሉ ከም ብሓድሽ ክትውለድ ኢኻ።

ሐበራዊ ሕቶን ከትዕን

ምዕራፍ 7

ሐድሽ ልደት

1. ከም ብሐድሽ ምውላድ አብ ቃል እግዚአብሄር ዘለዎ ተራ እንታይ እዩ፤
2. የሱስ "ካብ ማይን መንፈስን እንተዘይተወልደ ዋላ ሓደ መንግስቲ አምላኽ ኪኣቱ ዝኸለል የልቦን ..." ኢሉ። አብ አገላልጺ እዚ ክፍሊ ጽሑፍ እዚ ማይ እንታይ ትርጉም ኣለዎ፤ (ዮሃ. 3:5) ምስ ጥምቀትከ ሓደ ድዩ፤
3. አብቲ ድሕሪ ከም ብሐድሽ ምውላድ ምስ የሱስ ክርስቶስ ዘሉና ርክብ ተራ መንፈስ ቅዱስ እንታይ እዩ፤ ናይ እግዚአብሄር ነገራት ብዘይ መንፈስ ቅዱስ ክንርድኦ ይክኣልዶ፤
4. አብ መንጎ ብስምዒት ምድሓንካ ምምዛንን ከምዝደሓንካ ምፍላጥን ፍልልይ ኣሎዶ፤
5. ከም ብሐድሽ ተወሊድካ ዲኻ፤ ከምይ ኢልካ ናብ ክርስቶስ ከም ዝመጸእካ ግለጽ፤

ምዕራፍ 8

ድሕነት

ትምህርቲ ድሕነት ምስ ሓድሽ ልደት ብቐረባ ዝተተሓሓዘ እዩ። ከም ብሐድሽ ምውላድ፡ ብዛዕባ ምንጭን ባህርያትን ኩሎም ሰባት ካብ እግዚአብሄር ዘድልዮም መንፈሳዊ ህይወት ኪነግረና ኩሎ ድሕነት ድማ ብተወሳኺ ውጽኢት ናይ ምድሓንናን እቲ እግዚአብሄር ብክርስቶስ ዘዳለወልና ወይ ዝሃበና ዕድል ይነግረና። እምበኣር ምስ ድሕነት ዝተተሓሓዘ ሽውዓተ ነገራት ክንርእ ኢና።

ትርጉም ድሕነት

"ድሕነት" ዝብል ቃል ትርጉሙ ካብ ዝኹነ ይኹን ነገር ምድሓን ማለት እዩ። ሓደ ሰብ ካብ ሓደጋ ኪድሕን ኩሎ ዝዝውተር ቃል እዩ። ንሕናውን አብ ኣዘራርባና ክንጥቀመሉ ኩሎና ካብ ምጥሓል፡ ካብ ባርዕ ሓዊ ካብ ምግምግል መኪና ድሒኑ ንብል። አብ ነፍሲ ወከፍ ጉዳይ ድማ ሰለስተ ሓቂ ዝኾነ ነገራት ኣሉ።

1. እቲ ዝደሓነ ሰብ አብ ሓደጋ ሞት እዩ ነይሩ፤
2. ሓደ ሰብ አብ ሓደጋ ከም ዘሉ ረኣዮ ከድሕኖ ከደ፤
3. እቲ መድሓኒ ብምሉእ ተፃዊቱ ነቲ ሰብ ካብ ሓደጋ ኣድሒንዎ።

አብ መጽሓፍ ቅዱስ "ምድሓን" "ኣድሓን" "መድሓኒ" ዚብሉ ቃላት ብኩሕ ጊዜ ተጠቒሶም ንረኽቦም። እዞም ቃላት እዚኦም ድማ ከምቲ አብ ኩሎ ኣበሃህላና እንጥቀመሉ ልክዕ ከምኡ አብ ናይ መንፈሳዊ ድማ ሓደ ዓይነት ትርጉም ኣልዎም።

አድላይነት ምድሓን

ምድሓን እግዚአብሔር ዘድልዮና ንኸልተ ምኽንያት እዩ።

1. ንሕና ሓጢአተኛታት ኢና። ብዛዕባ ከንውለድ ከሉና ዘሉና መንፈሳዊ ኩነታት ኣብ ምዕራፍ 6 ተማሂርና ኣሉና። ከንውለድ ከሉና ባህርያዊ ሓጢአት ሓዘና ኢና እንውለድ። ስለዚ ብሓጥያት ኢና እንውለድ። እዚ ሓጢአት ዝመልኦ ቃላት፡ ሓጢአት ዝመልኦ ሓሳባት፡ ሓጢአት ዝመልኦ ባህርያት ከኣ ሓጢአት ዝመልኦ ግብሪ ይፈሪ። ጸላእቲ እግዚአብሔር ከም እንኸውን ድማ ይገብረና። መጽሓፍ ቅዱስ ድማ ነዚ አጸቢቐ ይገብርናልና። (ሮሜ 5፡ 12 18 19 6፡16 8፡ 5-8 ዘፍ 6፡5 ኤፌ. 2፡ 1-3 2ቆር.4፡ 3-4 ኢሳ. 53፡ 6 ኤር. 17፡9 ማር. 7፡ 20-23 ሮሜ. 1፡ 21-32፡ 3፡ 19-23)። እዘን ጥቕስታት እዚአተን ብሰፊሖ ብሓጢያት ከም እንውለድን ብምርጫናን ተግባርናን ሓጢያተኛታት ከም ዝኹንናን ሕድገት ከም ዘድልዮናን ይሕብራና። ጥፋአት ኢና ስለዚ ከንረክብ ይድልዮና። ኣብ ትሕቲ ፍርዲ ስለ ዝኹንና ከንድሕን ይድልዮና። በደለኛታት ኢና ስለዚ ይቕሬታ ከንረክብ ይድልዮና። ብመንፈስ ምውታት ኢና ስለዚ ህይወት ይድልዮና። ዕውራት ኢና ስለዚ ከንርኢ ይድልዮና። ባሮት ኢና ሓርነት ይድልዮና። ንሕና ብምሉኡ ግዱዓትን ንዝላ ርእሰናውን ከነድሕን ዘይንኸለል ኢና።

2. እግዚአብሔር ጻድቕ እዩ። እግዚአብሔር ቅዱስ እዩ። ንሓጥኣን ድማ ይቐጽዕ። ንበዓሊ ከም ንጹህ ኣይርእዮን (ዘጸ. 34፡ 6.7) ንሓጢአት ከም ዝጸልእን ድሮ ፍርዱ ኣንጻር እቶም ብሓጢአቶም ዝሞቱ ከም ዘሕለፈን ኣርእዩና እዩ። እዚ ኸኣ ካብ ህልውና እግዚአብሔር እትርሕቀሉ ናይ ዘልኣለም መቐጽዕቲ እዩ። (ዮሃ. 8፡ 21

24 ማር. 9፡ 43-48 ሉቃ 16፡ 22-31፡ ራእ 20፡ 11-15)

ንሕና ሓጢአተኛታት ስለ ዝኹና እግዚአብሔር ድማ ጻድቕ ስለ ዝኾነ ካብ መቐጽዕቲ ሓጢአትና ከንድሕን ይድልዮና። ስለዚ ምእንቲ ከድሕንክ እንታይ ከገብር ይግብኣኒ፤ ኢልና ከንሓትት ይግብኣና። (ሃዋ. 16፡ 30-31)

ንድሕነት ምስንዳእ

ብሰራት ወንጌል ጽቡቕ ወረ እዩ። ሽሕጓ ዋላ ሓደ ኪድሕን እንተዘይተገብኦ እግዚአብሔር ግና እቲ ዘገርም ጸግኡ ኣርኣዮና። ንዓኸውን ሕጂ ህያብ ድሕነት ይውፍዮልካ ኣሉ። እዚ ድሕነት እዚ ብወዱ ብዮሱስ ክርስቶስ ኢኻ እትረኽቦ። ንሱ ኣብ ከንዳኻ ኩይኑ ምእንቲ ሓጢአትካ ክብል ዝሞተ እዩ። መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባ ከልተ ነገራት ኣብሪሁ ይምህረና።

1. ክርስቶስ ንሓጢአተኛታት ከድሕን ኢሉ መጻ (ማቴ. 1፡ 21) ወዲ ኣምላኽ ዘልኣለማውን ምስ ኣቦን መንፈስ ቅዱስን ድማ ማዕረ ከነሱ ምእንቲ ምድሓን ከዳልወልና ኢሉ ሰብ ኩነ። (ዮሃ. 3፡ 16-17 ማር. 10፡ 45 ማቴ. 9፡ 12-13 ዮሃ. 10፡ 11 15-18)

2. ክርስቶስ ብሞቱን ብትንሳኤኡን ነዚ ምድሓን እዚ ኣዳለወ። ክርስቶስ ኣብ መስቀል ከመውት ፍቓደኛ እዩ ነይሩ። ንሱ ኣብ ከንዳኻ በጃ ሓለፈ ምእንቲ በደልካን ሓጢአትካን ድማ ተሳቐየ። ኣብ ዝላ ስግኡ ድማ ሓጢአትካ ጸረ። ንኹሉ ነቲ ኣንጻር ሓጥያት ዝኾነ ፍርዲ እግዚአብሔር ድማ ክርስቶስ ተሰከሞ። ምእንታኻ ክብል ብመማት ንኹሉ እቲ እግዚአብሔር ካብና ዝደልዮ ዕዳ ሓጥያትና ብምልኡ ከፊሉ ፈጸሞ እሞ እግዚአብሔር

ንመስዋእቱ ከም ተቐበሎ የርእየና። ካብ ሞት ምስተነሰአ ኣብ ዙፋን ኣብ የማን ኢድ ኣቦ ድማ ኮፍ ኣበሎ። (1ይ ቆረ. 15፡ 1-4 2ቆረ 5፡ 21 1ይ ጴጥ. 2፡24 ኢሳ 53፡ 5 ሮሜ. 5፡ 6-9 ሃዋ. 4፡ 10-12 5፡ 31 17፡ 31)

ድሕነት ከመይ ጌርካ ይርከብ

ኩሉ ነቲ ንምድሓንካ ዘድሊ ተግባር ብክርስቶስ ተፈጸሙ እዩ። ንክትድሕን ግን እንታይ ክትገብር ይግብኣካ፤

ኣብ ዝሓለፈ ትምህርትና ኩሉ ሰብ ሓጢአተኛ ምኃን ኪድሕን ከም ዘድልዮን ተማሂርና። ስለዚዩ ሓጥኣትካ ኪሕደገልካ ዘድልዮካ። ጐይታና የሱስ ክርስቶስ ምእንቲ ሓጢአትና ኪብል ከም ዝሞተ መግለጺ ወይ ምስክር እግዚአብሄር ብስራት ወንጌል እዩ። (1ይ ዮሃ. 5፡ 9-10) ክርስቶስ ኣብ ክንዳኻ ኩይት ምእንቲ ሓጢአትካ ሞተ ኩሉ ነቲ ንምድሓንካ ዘድሊ ፈጸመ። (ዮሃ. 19፡ 30 ሮሜ. 4፡ 5) እምበኣር ብክርስቶስ ኣሚንካ ክትድሕን ኢኻ (ሃዋ. 16፡ 31) "ብክርስቶስ እመን እሞ ክትድሕን ኢኻ።" ምድሓንካ ብናይ ዝሓለፈ ርዕርን ጽቡቕ ግብርን ክትረኽቦ ኣይተኸለልን ኢኻ። ኣብ (ኤፈ. 2፡ 8-9) ተመልከት። ሃዋ. ዮውሃንስ "ኣምላኽ ቡቲ ሓደ ወዱ ዝኣመነ ኩሉ ናይ ዘልኣለም ህይወት ምእንቲ ኪረክብ እምበር ከይጠፍእሲ ንወዱ በጃ ክሳብ ዚህብ ክሳብ ክንድዚ ንግለም ኣፍቀራ" ይብል።

ክርስቶስ ምእማን ማለት "እምነትካ ኣብኡ ምግባር ብኡ ምእማን" ማለት እዩ። ንሱ ይቕረ ኪብለልካን ንኹሉ ጉድለት ሓጢአትካ ክርሕቕ ከም ዝኸለልን ክትኣምን የድልዮካ። ንዕኡ ጥራይ ክትኣምን

ይግብኣካ ንሱ ነቲ ናብ መንግስቲ ኣምላኽ ንኸይትኣቱ ዘዕንቅፊካ ሓጢአት ክርሕቕ ዝኸለል ንሱ ጥራይ ምኃን ክትኣምን የድልዮካ ምስዚ ሓቂዚ ተሰማሚዕካ ከኣ ናይ ዝሓለፈ ርዕርን መደብን ንክርስቶስ ክትገብር እንተድኣ ወሲንካ ንሱ ድማ ንሓጢአትካ ይቕረ ኢሉ ናይ ዘልኣለም ህይወት ከም ዝህበካ ፈሊጥካ ኣሎኻ ማለት እዩ።

ብቑርጽ ዝበለ ውሳኔ ፍቓደኛ ኩንካ ንጐይታና የሱስ ክርስቶስ ከም ናይ ብሕቲ መድሓኒኻ ጌርካ ክትቐበሎ ይግብኣካ። (ዮሃ. 1፡12) እዚ ኣገዳሲ ጉዳይ ስለ ዝኹነ ሕጂ ካብ ልብኻ ከምዚ ክትብሎ ይግብኣካ። "ጐይታ የሱስ ኣነ በደለኛ ምኃን ይእፈልጥ እየ ጥፋእ ሓጢአተኛ እየ። ግና ንስኻ ንሓጢአተይ ከም ዝተሰከምኩን ኣብ ክንዳይ ምእንታይ ክትብል ከም ዝሞትካለይ እኣምን ኣለኹ። ንዝሓለፈ ርዕር ክድሕን፡ ገለ ነገር ክገብርን ከኣ ከም ዘይኸለል እኣምን ኣለኹ። ንስኻ ግና ኩሉ እቲ ንምድሓንይ ዘድሊ ፈጸምካለይ። ሕጂ ድማ ከም ናይ ብሕቲ መድሓንየይ ጌረ እቕበለካ ኣለኹ።"

እዚ ንምግባር ፍቓደኛ እንተድኣ ኮይንካ "ብጐይታ የሱስ ክርስቶስ ምእማን" "እንታይ ምኃን ክትፈልጥ ኢኻ።

ምድሓንካ ከመይ ጌርካ ተረጋግጽ፡

ብርግጽ ከም ዝደሓንና ከመይ ጌርና ኢና ክንፈልጥ እንኸለል ብርግጽ ከም ዝደሓንና ክንፈልጥ እንኸለል ቃል እግዚአብሄር ኣብሪሁ ስለ ዘርእየና እዩ። ብወዱ ዝኣምን ዘበለ ሓጢአቱ ከም ዝሕደገሉን ናይ ዘልኣለም ህይወት ድማ ከም ዝህልዎን እግዚአብሄር ኣነጻሩ ይነግረና። ንሱ ብክርስቶስ ድሒኑ ንዘልኣለም

ድማ አብኡ ተማዕቀቡ አሉ። (ሃዋ. 13: 38 1ይ ዮሃ. 2: 12 ኤፌ. 2: 8 1ይ ቆረ. 6: 11 1ይ ዮሃ. 5: 13 ሮሜ. 5: 1 8:1 ዮሃ. 10: 27-30)

መጠን ድሕነት

ምድሓን ሕሉፋን ህልዉን መጻእን እዋን ዘጠቓልል እዩ።

1. ሕሉፍ: ንሕና ካብ ዕዳ ሓጢአት ዲሒንና ኢና። ምኽኒያቱ ድማ ክርስቶስ ንኹሉ ዕዳ ሓጢአትና ስለ ዝተሰከሞን ንዓና ድማ ካብ መቐጻዕቲ ስለ ዘድሓናን ዮሃ. 5: 24 ሮሜ. 8: 1)

2. ህልዊ: ከምኡዉን ካብ ሓይሊ ሓጢአት ድሒንና ኢና። ሓጢአት ኣይመልከናን እዩ። ኣብቲ ዝኣመንናሉ ግዜ መንፈስ ቅዱስ ኣባና ይሓድር እሞ መለኮታዊ ባህርያት ድማ ይህበና። ከም ኣመንቲ ካብ ሓይሊ ሓጢአት ብምድሓንና ድማ ኣብ ህይወትና ሓጎስ ኣሉና። (1ይ ቆረ. 6: 19 2ይ ጴጥ. 1: 3-4: ሮሜ. 6: 1-14) እንተኾነ ግና ገና ሓጢአት ክንገብር ይከኣል እዩ። ገና እቲ "ስጋ" ኢልና እንሰምዮ ክፋእ ባህርያት ኣሉና። ግና ከምቲ እግዚአብሄር ዝሓበረና እንተድኣ ጌርና ሓጢአት ኣብ ህይወትና ቀዳማይ ቦታ ሒዞ ኣይማርኽናን እዩ።

ካብ ሓይሊ ሓጢአት ሓራ እንተድኣ ክንከውን ደሊና እዚ ዝስዕብ ክንገብር ይግብኣና።

ሀ. ንቃል እግዚአብሄር ኣንብቦ ኣጽንዓዮን ተኣዘዞን። (2ይ ጢሞ. 2: 15 ያእ 1: 22)

ለ. ንጽድቅን ጽቡቕ ህይወትን ኩሉንትናና ንእግዚአብሄር ነረክቦ። (ሮሜ. 6: 13 12:1-2)

ሐ. ኩሉ ጊዜ ብቐረባ ምስ እግዚአብሄር ብጸሎት ንመላ ለስ። (እብ. 4:14-16)

መ. ቀልጢፍና ዝገበርናዮ ሓጢአት ንእግዚአብሄር ክንናዘ

ዘሉ እሞ ብሓገዝ እግዚአብሄር ድማ ነቲ ሓጢአት ክይንደግም። (1ይ ዮሃ. 1: 8-9 ቲቶ 2: 11-15)

3. መጻኢ: ሓደ መዓልቲ ካብ ህልውና ሓጢአት ሓራ ክንከውን ኢና። እዚ ዝኾነሉ ክርስቶስ ምስ ተመልሶ እዩ። ንሱ ነቶም ደቂሶም (ሞይቶም) ዘለዉ ኣመንቲ ከተንስኦም እዩ። ከምኡ ድማ እቶም ብህይወት ዝጸንሑ ኣመንቲ ክልወጡን ደጊም ኣይከሞቱን እዮም። እዚ እቲ መዓኢታ ድሕነትናን ኪኸውን እንጽበዮን እዩ። (እብ. 9: 28 1ይ ተሰ. 4: 13-18).

ውጺኢት ምድሓን

ምድሓን ብዙሕ ውጽኢት ኣለዎ (ኤፌ. 1: 3-4) ካብዚ ቅሩብ ጥራይ ክንዝከር ኢና።

1. ሰላም ምስ ኣምላኽ ኣሉና (ሮሜ. 5:1) ደጊም ጸላእቲ እግዚአብሄር ኣይኩናን።

2. ከም ውሉድ ኣምላኽ ቅቡኣት ኢና። (ኤፌ. 1: 5 ዮሃ. 1: 12: ገላ. 4: 5-6)

3. ውሉድ ኣምላኽ ስለ ዝኹንና ኣብ ኣምላኽ ሓጎስ ኣሉና። (ሮሜ. 5: 10-11 8: 14-17 ገላ. 3: 26-4: 7)

4. ንኣምላኽ ንነብር (2ይ ቆረ. 5: 14-15 ገላ. 2: 20 1ይ ጴጥ. 4: 2-5)

5. ንኣምላኽ ነገልግሎ ጽቡቕ እናገበርና ንኻልኦት ድማ ብዛዕቡኡ ንምስክር (ኤፌ. 2: 10 ማቴ. 5: 16 ማር. 16: 15)

6. ብምስጋና ብጸሎትን ንኣምላኽ ነምልኽ። (ዮሃ. 4: 23-24 እብ. 10: 18-22 13: 15 4: 14-16)

7. ዘልኣለማዊ ቤት ኣብ ሰማይ ኣሉና። (ዮሃ. 14: 1-3 ራእ. 22: 1-5)

ንዘልኣለም ከም ዝደሓንካ ብስልጣን ቃል ኣምላኽ ክሳብ እትፈልጥ እንተዘይተዕርፍ ኮታ!

ሓበራዊ ሕቶን ክትዕን

ምዕራፍ 8

ድሕነት

1. ስለምንታይ እዩ ሰብ ምድሓን ዘድልዮ፤ መብዝሕት እም ሰባት ሓጢአተኛታት ምኃኖም ከም ዝፈልጡ ትኣምንዶ፤
2. ከመይ ጌሩ እዩ ክርስቶስ ብሞቱን ብትንሳኤኡን ምድሓን ዘዳለወ፤
3. ብቻል ኣምላኽ ንስሓ ማለት እንታይ እዩ፤
4. ዘልኣለማዊ ውሕስነት እንታይ እዩ፤
5. ምስ እግዚአብሄር ሰላም ኪህልወካ ከም ዝኽእልን ውሉድ እግዚአብሄር ኪትከውንን ዘልኣለማዊ ቤት ኣብ ሰማይ ኪህልወካ ከም ዝኽእል ኪትሓስብ ከሉኻ ሕጉስ ዲኻ፤ ሉሚ እዚ ሓቂ እዚ ምፍላጥ ንህይወትካ ብኸመይ ይጸልዎ፤

ምዕራፍ 9

ጸጋ

መእተዊ፡

እግዚአብሄር ኣብዚ ዘመን እዚ ምሳና ዚገብሮ ኩሉ ኣብጸግኡ ዝተመስረተ እዩ። እዚ ንፃና ዘይግብአና ክነስናስ ብምሕረቱ ይርእየና ማለት እዩ።

ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ እዚ "ጸጋ" ዚብል ቃል ካብ 160 ጊዜ ንላዕሊ ተጠቒሱ ንረኽቦ። ኣብ ሓድሽ ኪዳን ጥራይ 128 ጊዜ ተጠቒሱ ኣሉ። ኣምላኽ "ኣምላኽ ኩሉ ጸጋ" ምኃኑ 1 ጳጥ. 5:10 ክርስቶስ "ምሉእ ጸጋ" ምኃኑ (ዮሃ. 1: 14) ይነግረና መንፈስ ቅዱስ ድማ "መንፈስ ጸጋ" ምኃኑ (እብ. 10:29) ይነግረና ስለዚ ኣምላኽ ሰለስተ ኣካል ምስ ጸጋ ብቐረባ ዝትሓሓዝ ኣዩ። ሰለስቲኦም ኣካላት ስላሴ ምስ ጸጋ ዝተኣሳሰሩ እዮም።

ትርጉም፡

እዚ "ጸጋ" ዚብል ቃል ኣብ ብሉይ ኪዳን "ትሑት ንዝኾነ ሰብ ሕያውነት ምርኣይ "ማለት ኪኸውን ከሉ ኣብ ሓድሽ ኪዳን ድማ "ጸጋ" ማለት "ደገፍ፡ ጽቡቕ ድልዎት ፈቃር ሕያውነትን" እዩ። "ጸጋ" ዚብል ቃል ብውሑዳት ቃላት ጌርካ ክትገልጽ ኣሸጋሪ እዩ። እምበኣር ብከምዚ ዚሰዕብ ጌርና ክንትርጉሞ ከሉና ብዝበለጸ ክሕግዝና ይኽእል።

1. ጸጋ፡ ንዘይብቑዓት ሰባት ዝወሃብ ፍቕሪ እዩ።

እግዚአብሄር ፍቕሪ እዩ ንሱ ነቶም ሓጢአተኛታትን በደለኛታትን ዘይጽሩዎትን ዓመጽትን ብኸምኡ ከፍቅሮም ከሉ ጸጋ ይበሃል።

2. ነቶም ቁጥፃን ፍርድን ዝግብኡም እግዚአብሔር ፍቕሩ ከርእዮምን ከምሕሮምን ከሎ እዚ ጸጋ እዩ። ቦቲ ወሰን ዘይብሉ ፍቕሩ ንዓና ከፍቅረና ከሎ ማለት እዩ።
3. ጸጋ ዝተራእየ እግዚአብሔር እቲ ዝበለጸ ናቱ ሂሱ ነቲ ዝሓመቐ ናይ መሬት ከድሕን ከሎ እዩ።

ምንጽጻር፡

ጸጋ ምስ ግብሪ ከንሕውሶ የብልናን። ድሕነት ብጽቡቕ ግብሪ ዝርከብ እንተዝኸውን ምድሓን ከኣ ብቐሊሉ ዓስብና ምኹነ። (ሮሜ. 4: 4-5 11: 6) እግዚአብሔር ድማ ዋላ ሓደ ነገር ኣይእውደናን ወይ ድማ ሰብ ዕጻ ኣይኩን ናን። ግና ድሕነትሲ ብኸምኡ ነጻ ህያብ እያ።

ጸጋ ምስ ሕጊ ከንሕውሶ የብልናን። ሕጊ ብምሓውና ኣይኩንናን ዝደሓንና። ብጸጋ ኢና ዝደሓንና። ሕጊ ከንገብሮ ዘሎና ዕዮ ይህበና። ጸጋ ድማ እቲ ከንገብሮ ዝግብኣና ከም እተፈጸመልና ይነግረና።

ሕጊ "እዚ ግበር እሞ ብህይወት ክትነብር ኢኻ" ይብል ጸጋ ግና "ብህይወት ንበር እሞ ክትነብር ኢኻ" ይብል። ሕጊ "ንእግዚአብሔር ኣምላኽካ ኣፍቅሮ።" ይብል። ጸጋ ግና "ኣምላኽ ንዓለም ኣፍቀራ" ይብል (ዮሃ. 3: 16) "ንሕና እነፍቅርሲ ንሱ ኣቐዲሙ ስለ ዘፍቀረና ኢዩ። (1ይ ዮሃ. 4: 19)

ሕጊ ነቲ ዝበለጸ ነትና ይኹንና (ሮሜ 3:19) ጸጋ ድማ ነቲ ዝኸፍኡ ናትና የድሕና (ሮሜ. 3: 24 1ይ ጢሞ. 1: 15-16)

ሕጊ ሓጢአትና የርእየና (ሮሜ 3: 20) ጸጋ ድማ ድሕነት የርእየና። (ቲቶ. 2: 11-13)

ኣድላይነት ጸጋ፡

ንሕና ሓጢአተኛታት ኢና። ነቲ ቅዱስ እግዚአብሔር ኣይተኣዘዝናዮን (ሮሜ 3: 23 ቆሎ. 1:21)። ፍርዲ እግዚአብሔር ድማ ይግብኣና። ነቲ ቅዱስ ሕጊ ኣምላኽ ሰለ ዘፍረሰናዮ ኣብ ቅድሚ ፍርዲ እግዚአብሔር ድማ በደለኛታት ኮይንና ንቐውም። (ሮሜ 3: 19 ያእ. 2:10) ስለዚ ንሕና ኣብ ትሕቲ መርገም እግዚአብሔር ኢና። (ገላ. 3:10)

ሰባት ንወዲ ኣምላኽ ስለ ዝነጸግዎን ዝቐተልዎን፡ ንሕና ይግብኣና እዩ ኢልና ካብ ኣምላኽ እንሓቶ ነገር የልቦን። (ዮሃ. 12: 31-33 3:18)

ብጸጋ ምድሓን

ንሕና እንተድኣ ከንድሕን ኮይንና ብጸጋ እግዚአብሔር ክኸውን ይግባእ። እግዚአብሔር ግና ቅዱስ ስለ ዝኾነ ሓጢአት ክርኢ ኣይደልን እዩ። ሓጢአት ኪቕጾ ኣለዎ።

እግዚአብሔር ንሓጢአተኛታት ከመይ ጌሩ ከም ዘድሕናዎ ከድሕናዎ ከሎውን ቅድስናኡ ሓልዩ ከም ዘድሕናዎ ወንጌል ይነግረና። ነቲ ናይ እግዚአብሔር ኣንጻር ሓጢአት ቁጥፃን ፍርድን ክርስቶስ ጸሮ ተሳቐየ ድማ። ብምኽንያት እቲ የሱስ ክርስቶስ ዝፈጸሞ ነቶም ንጉይታና የሱስ ክርስቶስ ዝኣመኑ እግዚአብሔር ንሓጢአቶም ይቕረ ከብለሎም ይኸእል። ክርስቶስ ኣብ ከንዳና ኮይኑ እቲ ንሕና ከንገብሮ ዝግብኣና ፈጸምዎ እዩ። ነቶም ኪድሕኑ ዝደልዩ ሓጢአተኛታት ድማ ጸጋ ዝሓቶም ሕቶ ኪኣምኑ ጥራይ እዩ። (ኤፌ. 2: 8-9)

ብጸጋ በረከት

ጸጋ ንሓጢአተኛታት ብዙሕ ዜገርም ውጽኢት ተምጽኦ ሎም እያ።

1. ድሕነት (ቲቶስ 2: 11-13) እቲ አማኒ ናይ ዘልካለም ህይወት ይረከብ።
2. ጽድቂ (ሮሜ 3: 24-26) እግዚአብሔር ነቲ ብዮሱስ ዝኣመነ ሓጢአተኛ ሓጢአቱ ኣይቈጽረሉን ከም በደለኛ ኣይርእዮን ማለት እዩ።
3. ናብ እግዚአብሔር ዘብጽሖ መገዲ (ሮሜ 5: 2) ሓቀኛ አማኒ ዝኾነ ሰብ ብጸሎት ኣብ ህልውና እግዚአብሔር ይኣቱ። ካብዚ ጀሚርና ድማ ንሕና ብምኽንያት ሓጢአትና ካብ እግዚአብሔር ፍሉይት ኣይንኸውንን።

ሓበራዊ ሕቶን ክትዕን

ምዕራፍን 9

ጸጋ

1. ትርጉም ጸጋ እንታይ ከም ዝኾነ ተዘራረቡሉ። ስለምንታይ እዩ ሰብ ጸጋ ዚግብኦ ወይ ዘይግብኦ።
2. ግብሪ ኣብ ድሕነት ዘለዎ ተራ እንታይ ምኃኑ ተዘራረቡሉ። ብግብሪ ድዩ ድሕነት ዝርከብ ወይሲ ናይ ድሕነት ውጽኢት እዩ ግብሪ፡ ግለጽ።
3. ሕግን ጸጋን ኣነጻጽሮ ብጻዕርኻ ናብ እግዚአብሔር ክበጽሖ ምባል ከመይ ዘኣመሰለ ዕሽነት ምኃኑ ርኣ።
4. ኣብ መዓልታዊ ናብራኽ "ጸጋ" ከመይ ከም እትጥቀሙሉ ተዘራረቡሉ።
5. ብምኽንያት ሞት የሱስ ክርስቶስ እቲ ጸጋ ካብ ኪድሕኑ ዚደልዩ ሓጢአተኛታት ዝሓቱ እምነት ጥራይ ምኃኑ ተዘራረቡሉ።

ምዕራፍ 10

እምነት

መጽሐፍ ቅዱስ ከነጽንዕ እንተጀሚርና ብዙሕ ከይጸናሕና ኢና ኣገዳስነት እምነት እንርኢ። ብዘይ እምነት ክንድሕን ኣይንኸእልን ኢና። (ኤፌ. 2:8-9) ስለዚ ትርጉም እምነት እንታይ ምዃኑ ምፍጻጥ ኣገዳሲ እዩ።

እምነት እንታይ እዩ!

እምነት ብውልቅኻ እትአምኖ እምነት እዩ። ኣብ መዓልታዊ ኣዘራርባና ድማ እነዘውትሮ እዩ። ንሓደ ሓኪም ቦቲ ክእለቱ እኣምን እዩ ክንብል ከሉና ከሕውየኒ ክሕክመኒ እኣምኖ እዩ ማለትና እዩ። ከምኡ ድማ ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ እምነት ብውልቅና ንኣምላኽ ምእማን ማለት እዩ። ኣምላኽ ነቲ ዝብሉ ከድሕነናን ከሕልወናን ንኣምኖ ኢና ማለትና እዩ።

እምነት ካበይ እያ እትመጽእ

ኣብ ዓለም ኣብ ዙርያና እንተተመልከትና ገለ ሰባት እምነት ኣምላኽ ከምዘይብሉም ንርኢ። ስለዚ ድማ ኣይድሓኑን። ከምዚ ዝኣመሰለ ምኽንያት ድማ ክንሓትት ይገብረና "እምነት ካበይ እያ እትመጽእ፡" ብሓደ ወገን እምነት ህያብ ካብ እግዚአብሔር እያ (ዮሃ 3:27) እግዚአብሔር ንዕኡ ንኸንኣምኖ ሓይሊ ይህበና።

እምነት ግና ከመይ ጌርና ኢና ተቐቢልናዮ፡ መልሱ ድማ ኣብ ሮሜ 10:17 ንረኽቦ። እምነት ካብ ምስማዕ እያ እትመጽእ እቲ እንሰምዖ ድማ ብቃል ክርስቶስ እዩ። መጽሐፍ ቅዱስ እዩ ብዛዕባ ጐይታና የሱስ ክርስቶስ ዚነግረና። ስለዚ ኣብ ኣምላኽ እምነት እንተድኣ ዘይብልና

መጽሐፍ ቅዱስ ከነንብቦ ኣሉና። ቃል ኣምላኽ ማለት መጽሐፍ ቅዱስ ከነንብብ ከሉና ከምዚ ኢልና ክንጽሊ ይግብኣና። "ዎ እግዚአብሔር እንተድኣ እዚ መጽሐፍዚ ቃልካ ኮይኑ እንተ ድኣ የሱስ ክርስቶስ ድማ ወድኻ ኮይኑ እንተድኣ ምእንቲ ሓጢአተይ ክብል ድማ ሞይቱ ነዚ መጽሐፍ ቅዱስ ከንብቦ ከለኹ እዚ ነገርዚ ኣርእየኒ። ፍቓዱ ክንገብር እንተድኣ ደሊና ነቲ ሓቂ ድማ ከም እንፈልጦ እግዚአብሔር ኣተሰፍዩና እዩ። (ዮሃ 7:17)

እምነት ዕላማኡ እንታይ እዩ!

እምነት ሓደ ክእመን ዘለዎ ነገር ይደሊ እዩ። እዚ ነገር እዚ ሲብ ኪኸውን ይኸእል ማለት ከም ዘመድ ወይ ዓርኪ። ወይ ድማ ህይወት ዘይብሉ ከም መንበር (ኣይሮፕላን) ነፋሪት ኪኸውን ይኸእል።

እምነት ጥራይ ኪህልወካ ኣኻሊ ኣይኮነን። እምነትና ኣብ ተኣማኒ ወይ ተኣማንነት ዘለዎ ነገር ክንገብር ይግባእ። ኣብ ሓደ መኪና ወይ ናይ ጽዕነት መኪና እምነት ኣሉና ንበል። ኣብ ሓደ ፍሉይ እንደልዮ ቦታ ከብጽሓና እዩ ኢልና ንኣምን። ግና እቲ ሞተሪ ኣረጊትን ምዕራይ ዘድልዮን እንተድኣ ኮይኑ ኪሰበር ይኸእል እዩ ሽቡ እምነትና ከብጽሓና ኣብ ዘይከእል ግጉይ ነገር ጌርናዮ ኣሉና ማለት እዩ። መጽሐፍ ቅዱስ ጐይታና የሱስ ክርስቶስ ናይ እምነትና መሰረት ከም ዝኾነ ይነግረና። (ሃዋ. 20:21) እምነትና ብዙሕ ምዃኑ ወይ ድማ እንታይ ዓይነት እምነት ከም ዘሉና ብዙሕ ኣገዳሲ ኣይኮነን። እቲ ኣገዳሲ ነገር እምነትና ኣብ ክርስቶስ ምዃኑን ዘይምዃኑን እዩ። ቀንዲ ትሕዝቶ እምነትና ኣብ ክርስቶስ እንተድኣ ኮይኑ ድሑናት ኢና።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ክርስቶስ ዝብሉ ኩሉ ክት ኣምን ትኸእል ኢኻ። ንመረድኢ ሓንቲ ባቡር ምድሪ ሰዓ

ት 11ናይ ንግሆ ነቂላ ሰዓት 5ድቀ ድማ ናብቲ ዘለኹዎ ከተማ ትበጽሖ ንበል። ኩሉ እቲ ብዛዕባ እታ ባቡር ዝተባ ህለ ትኣምኖ። ግናኽ እታ ባቡር እትኣምና ናብቲ ዝደለ ኹዎ ቦታ ከትወስደካ ኢልካ ናብእ ምስ እትኣቱ እዩ።

ኩሉ እቲ ሓቅታት ብዛዕባ የሱስ ክርስቶስ ክትፈልጦ ይከኣል እዩ። ግና ገና እምነትካ ኣብኡ ዘይገበርካ ትኸውን። የሱስ ኣብ ቤተ-ልሂም ከም ዝተወልደ ትኣምን ትኸውን ከምኡውን ኣብ ቀራንዮ ከም ዝሞተን ካብ ሞት ከም ዝተንሰኣን ናብ ሰማይ ከም ዝፃረገን ትኣምን ትኸውን። ግና ናይ ብሓቂ እምነት ኣብኡ ኣሎካ ዝበሃል ንሱ ካብ ሓጢአትካ ከድሕነካን ናብ ሰማይ ክወስደካን ከምዘኸእል ከትኣምን ከሎኽ ጥራይ እዩ።

ኣብነታት እምነት

ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባ እምነት ምሉእ መረዳእታት ንረክብ ኢና። ኣብ ምዕራፍ ዓሰርተ ሓደ መልእኽቲ እብራውያን ጽኑዕ እምነት ዝነበሮም ሰብኡትን ኣንስትን ተጠቂሶም ኣለዉ። ጐይታና የሱስ ክርስቶስ ዝረኸበም ክልተ ዓቢ እምነት ዝነበሮም ሰባትውን ኣለዉ። እቲ ሓለቓ ሚእቲ የሱስ ክርስቶስ ሓደ ቃል ጥራይ ብምባሉ እቲ ዝሓመመ ቄልዓ ክሓውየሉ ከም ዝኸእል ኣሚኑ። (ማቴ 8: 5-10) እታ ከንኣናዊት ሰበይቲ ብትሕትና ተሰፋ ከይቆረጸት ብእምነት እንጌራ ናይቶም ሕሩያት ኣይሁድ ኪወሃባ ለመነት። (ማቴ 15: 22-28)

ዓሰቢ እምነት

ሓቀኛ እምነት ካብ እግዚአብሔር ዓሰቢ ኣለዎ። ንእግዚአብሔር ኣሚኑስ ብላሽ ዝተረፈ ወይ ዝኸሰረ ዋላ ሓደ ሰብ የልቦን። እግዚአብሔር ንኹሉም እቶም ካብ

ሓጢአቶም ተጣዲሶም ኪንስሑ ንዝደለዩን ብጐይታና የሱስ ክርስቶስ ድማ ዚኣመኑን ሓጢአተኛታት ኣዲሒንዎም እዩ። መድሓኒና "ነቲ ናባይ ዚመጽእ ከኣ ከቶ ንወጻኢ ኣይድርብዮን እዩ" (ዮሃ 6: 37) ኢሉ ኣሎ።

ሓባራዊ ሕቶን ክትዕን

ምዕራፍ 10

እምነት

1. እምነት እንታይ ማለት እዩ። ኣብ መፃልታዊ ህይወትና እምነት ከመይ ጌርና ከም እንለማመዶ ብመረዳእታ ግለጽ።
2. ሮሜ:10:17 ኣንብብ እምነት ከመይ ጌርና ከም እንቐበል ድማ ግለጽ። እምነት ካብ ምስማዕ ምምሃርን ቃል ኣምላኽ ምጻኑ ኣገናዝብ።
3. ኣብ ክርስቶስ ዘሉና እምነት ከመይ ገይሩ እዩ ካብቲ ኣብ ሰባኻይን ቤተ ክርስቲያን ወይ ማሕበር ዘሉና እምነት ዝበልጽ።
4. ተኻታዕ መረጅኢ እምነት ኣብ ቃል እግዚአብሔር ወሲድካ ኣብርሀ።
5. ከመይ ጌሩ እዩ እግዚአብሔር ዓስቢ እምነት ዝህብ፡ ኣብ እብራውያን 11 ኣንብብን ተኻታዕን።

ምዕራፍ 11

መንግስተ ሰማያትን ገሃነምን

ሰባት ኩሉ ጊዜ ብዛዕባ ዚመጽእ ወይ ዚሰዕብ ኩነት ኣዝዩም ይግደሱ እዩም።

እቲ ተገዳስነት ድማ ከምዚ ዝሰዕብ ሕቶታት የኸትል ሞትሲ መወዳእታ ናይ ኩሉ ነገር ድዩ፤ እቶም ዝሞቱኹን ኣበይ ኣለው። ብዛዕባ መንግስተ ሰማይን ገሃነምን ክንፈልጦ እንኸእል እንታይ እዩ።

ኣብ ጊዜ ሞትናኹን እንታይ ኢና እንኸውን፤

ኣብ መጀመርያ ከም ዝረኣናዮ ሰብ ብሰለስተ ነገራት ከም ዝቐመ ክንዝክር ይግበኣና። ንሱ ኸኣ ኣካል፡ ነፍሲ መንፈስ (1ይ ተሰሎንቄ 5: 23) ኣካል ክንድህስሶን ክንርእዮን ይከኣል እዩ ንነፍስን መንፈስን ግና ክንድህስሶን ክንርእዮን ኣይከኣልን እዩ። ብመንፈስ ንእግዚአብሔር ክንፈልጦ ንኸእል ብነፍሲ ድማ ንዝእርእስና ክንፈልጥ ንኸእል። ቃል እግዚአብሔር ጥራይ እዩ ኣብ መንጎ ነፍስን መንፈስን ክፈላሊ ዚኸእል። (እብራውያን 4: 12)

ኣብ ጊዜ ሞትና ነፍስን መንፈስን ካብ ኣካልና ይፍለ። ኣካል ናብ መቓብር ይኸይድ። መጽሓፍ ቅዱስ ድማ ኣካል ኣመንቲ ደቂሱ ከምዘሉን፡ (ሃዋ 7: 59-60 8:2) ኣካል ዘይደሓኑ ሰባት ግን ምውት ከም ዝኾነ ይነግረና። ነፍስን መንፈስን ግና ኣይድቅስን እዩ።

እቲ ዝሞተ ሰብ እንተድኣ ድሒኑ ነፍሱን መንፈሱን ናብ መንግስተ ሰማይ እዩ ዚኸይድ መንግስተ ሰማይ ናይ ሓጎስ ስፍራ እዩ። (2ይ ቆረ 5: 8: ፊሊ 1:21-

23) እቲ ሰብ ዘይደሓን እንተድኣ ኮይኑ ድማ መንፈሱን ነፍሱን ናብ ሽኡል እዩ ዚኸይድ። ሽኡል ስፍራ ስቓይን መቐጻጸብን እዩ። ኣብ ሉቃስ 16: 19-31 ጉይታና የሱስ እቶም ዝሞቱስ ምስ ሕልናኦም ምኻናም ኣብሪሁ ይምህረና። እንታይ ይፍጸም ከምዘሎ ይፈልጡ እዩም። እዚ ኣገዳሲ ጥቕሲ ስለ ዝኾነ ተገዲስካ ኣንብቡ።

ብዛዕባ ገሃነም እንፈልጦ እንታይ እዩ፤

ኣብ ጊዜ ሞት ነፍሱን መንፈሱን ናይ ዘይኣመንቲ ሰባት ናብ ሽኡል ከም ዝኸይድ ርኢና ኣሎና። ሽኡል ሕልናኻ ከየጥፋእካ እትቐጽግሉ ስፍራ እዩ። (ሉቃ 16: 23-25) ኣብገለ ቅድም ዝተተርጎመ መጻሕፍቲ ኣብ ከንዲ ሺኡል ገሃነም ዝብል ቃል ተጠቒሙ ኣሎ ግና እቲ ቅኑዕ ቃል ሽኡል እዩ። ነፍሲ ኣብ ሽኡል ከም ሰብ ከም ዝኾነ ተዘሪቡሉ ኣሎ። ዓይኒ፡ መልሓስ፡ እዝኒ፡ ኣጳብዕ ዘሎዎን ኪዝከር ዚኸእልን እዩ። ብዛዕባ ኩነታቱ ኣብ ሽኡል ምሉእ ፍልጠት ኣለዎ።

መጽሓፍ ቅዱስ ብዘይካ ሽኡል ካልእ ናይ ስቓይ ስፍራ ከም ዘሎ ይነግረና። ገሃነም ወይ ቀላይ ሓዊ ይብሃል። በታ ዓባይ መዓልቲ ፍርዲ ኣብ ሽኡል ዘለዎ ነፍሳት ምስቲ ኣብ መቓብር ዘሎ ኣካል ሓቢረን ከትንስኣ እዮን። ክርስቶስ ድማ ብሓጢኣት ንዝሞቱ ንመወዳእታ ክፈርዶም እዩ። ናብቲ ቀላይ ሓዊ ኪድርበዩ እዩም። (ራእ 20: 11-15) እምበኣር ሽኡል እሱር ፍርዱ ኪሳዕ ዚፈልጥ ዝጽበዮሉ ከም ሓደ ቤት ማእሰርቲ እዩ ቀላይ ሓዊ ግና እሱር ንሕልፈቱ ብህይወት ዚሳቐየሉ ከም ቤት ማእሰርቲ ከንምስሉ ንኸእል።

ጉይታና የሱስ ንገሃነም ኪገልጽ ከሎ ሓሰኸኡ ዘይመውት እቲ ሓዊ ድማ ዘይጠፍእ እዩ ይብል። (ማር

ዮ: 43-48) ገሃነም ሰብ ሕልንኡ ከየጥፍእ ዝሳቐየሉ ስፍራ እዩ።

መቐጻጸቲ ሓጢኣት ዘልኣለማዊ ድዩ፤ ኣብ መጽሓፍ ራእይ ዮሃንስ 14: 11 እቶም ዝጠፍኡ ዝረኽቡዎ ጭንቅን መከራን ንዘልኣለም ኣለም ምኃኑ ይገልጽ።

ኣምላኽ ፍቕሪ ከነሱ ሰባት ናብ ገሃነም ኪኣትው ይፈቅድ ድዩ፤ እግዚኣብሂር ከንቅጻዕ ኣይደልየናን እዩ። በቲ ኣብ መስቀል ብወዱ ገይሩ ዝፈጸሞ መገዲ ምድኣን ኣዳልዩልና ኣሎ። (ሮሜ 5: 6-8) ንሕና እንተድኣ ነቲ መድሓኒ ነጻግናዮ ብናይ ዝእርኢ ርኢና ናብ ገሃነም እንኸይድ። ኣምላኽሲ ኣምላኽ ፍቕሪ እዩ። (1ይ ዮሃ 4: 8) ግና ቅዱስ እዩ። (1ኢጥ 1: 16) ንሱ ንሓጥያት ከቐጽዮ እዩ። ንሕናውን ንሕሙማት ናብ ሆስፒታል ቀተልቲ ናብ ቤት ማእሰርቲ፡ ንዝሞተ ናብ መቓብር ንምእታው ኣይንወላወልን፡በቲ ሓደ ወገን ፍቕሪ ከህልወና ከሎ በቲ ሓደ ወገን ከኣ እዚ ነገርዚ ንገብር።

ወንጌል ሰሚዖም ዘይፈልጡኹ፤ ከምቶም ኩሎም ካልኣት ሰባት ጡፋኣት ሓጢኣተኛታት ዲዮም። ክርስቶስ ጥራይ እዩ ከድሕናም ዚኸእል። በቲ ኣብ ዙርያኦም ዘሎ ፍጥረታት እግዚኣብሂር ከም ዘሎ ኪፈልጡ ይኸእሉ እዮም። (ሮሜ 1: 20-21 መዝ 19: 1) ብናይ ዝእርኢ ሕልና ቅኑዕን ጌጋን ክፈልጡ ይኸእሉ እዮም። (ሮሜ 2: 15) ነቲ ቅኑዕ ከገብሩ እንተድኣ ተኣዚዞም እግዚኣብሂር ድማ ብዝበለጸ ከብርሃሉም እዩ። ታሪኽ ቆርነሌዎስ ተዓዘብ። (ሃዋ 10: 11)

ብዛዕባ መንግስተ ሰማያትከ እንታይ ኢና እንፈልጥ፤

መጽሐፍ ቅዱስ ከም ዝምህረና ነቶም ንጉይታና የሱስ ክርስቶስ ዝፈልጥዎን ዘፍቅርዎን ዝተዳለወ መንግስተ ሰማያት ተባሂሉ ዝጽዋዕ ሰፍራ-ሓጎስ ኣሉ። መጽሐፍ ቅዱስ ነዚ "ሰማያት" ዚብል ቃል ብሰለስተ ዝተፈላለዩ መገድታት ይገልጻልና። እቲ ደመናታት እንርእዮ "ሰማያት" ተባሂሉ ይጽዋዕ (ዘፍ 1: 8) እቲ ከዋኸ ብቲ ዘለውዎ ድማ "ሰማያት" ተባሂሉ ይጽዋዕ። (ዘፍ 1: 17) ኣብ መወዳእታ ክኣ ሰማይ እግዚአብሔር ዝነብረሉ ቦታ ምጻኑ ተገሊጹ ኣሉ። ሃዋ. ጳውሎስ "ሳልሳይ ሰማይ" "ጎነት" ኢሉ ይጽዋዖ። (2ይ ቆረ 12: 2-4) ኩሉ ጊዜ ሰማይ ላዕሊ ከም ዝኾነ ኢና እንዛረብ። ሰይጣን "ኣነ ናብ ላዕሊ ናብ ሰማይ ክድይብ እየ" በለ። (ኢሳ 14: 13-14)

ንሕና ጉይታና የሱስ ሎሚ ኣብ ሰማይ ከም ዘሉ ንፈልጥ። ካብ ሞት ምስ ተንስኣ ብኣካሉ (ምስ ስጋኡን ዓጽሙን) ናብ ሰማይ ኣተወ። (ሉቃ 24: 38-39 51 1ይ ጴጥ 3: 22 እብ 1: 3)

ኣብ ሰማይ ብዙሓት ዝቐጽሮም ኣመንቲ ኣለው። ሓደ ኣማኒ ክመውት ከሎ ናብ ሰማይ እዩ ዝኸይድ። መጽሐፍ ቅዱስ ከኣ ከምዚ ይነግረና "ግናኸ እምንቶ ኣላትና ካብ ስጋ ግዲዝና ምስ ጉይታ ክንነብርውን ባህጊ ኣሎና" (2 ቆር 5: 8) እዞም ኣመንቲ ኣብቲ ዝሓይሽ ማለት ምስ ክርስቶስ ኪሕጎሱ እዩም (ፊሊ 1: 23)

መንግስተ ሰማያት እንታይ ይመስል፤ እቶም መጽሐፍ ቅዱስ ዝጽሓፉ ሰማይ እንታይ ከም ዚመስል ንምግላጽ ቃል መግለጺ ኣይረኽቡሉን (ራእ 21: 10-27) ሃዋ. ዮሃንስ ብዛዕባ መንግስተ ሰማያት ከተማ መሰረታ

መናድቓ ድጌታታን ጉደናታታን ብዝርዝር ይገልጽ። ከምኡ'ውን ንሕና ኣብ ሰማይ ሕማም ጓሂ። ንብዓት፡ ቃንዛን ኮነ ሞት ከምዘየልቦ ንፈልጥ ኢና። (ራእይ 21: 4) ልዕሊ ኩሉ እቲ ዝበለጸ ግና የሱስ ክርስቶስ ኣብኡ ኪህሉ እዩ። ሕጉሳት ክንከውን ኢና ምኽንያቱ ድማ ኣብኡ ምስኡ ስለ እንኸውን እዩ።

ሓባራዊ ሕቶን ክትዕን

ምዕራፍ 11

መንግስተ ሰማያትን ገሃነምን

1. ምስ ሞት ኣመንትን ዘይኣመንትን ኣተኣሳሰርካ ንኣካል፡ ንነፍስን፡ መንፈስን ግለጽ።
2. ወንጌል ሉቃስ 16:19-31 ሎሚ ዕድል ከሉና እንታይ ዓይነት ህይወት ክንነብር ይግበእና።
3. ምስ ዘይኣመንቲ ኣተሓሒዝካ ብዛዕባ ሽኡልን ገሃነምን ኣብርህ።
4. ብዛዕባ ክርስቶስ ሰሚዖም ንዘይፈልጡኹ፡ ክድሕኑ ይኸእሉ ድዩም፤
5. ድሕሪ ሞት ዘሉ ዕድል ኣመንትን ዘይኣመንትን እንታይ እዩ፤ መንግስተ ሰማይ ኣበይ እዩ፤ እንታይከ ይመስል፤ እዚ ሰማይ እንብሉ ሕጂ ኣሉዶ ወይሲ ንዳሕራይ ዝኸውን ነገር እዩ።

ምዕራፍ 12

ምጽኣት ክርስቶስ

ጐይታና የሱስ ክርስቶስ ከም ብሓድሽ ኪምለስ እዩ። ሓድሽ ኪዳን ድማ ብዛዕባ ምምላሱ ብክልተ መንገዲ ይዛረበና እቲ ቀዳማይ ንቤተ ክርስትያን (ማሕበሩ) ካብ ዓለም ኪወስዳ። እዚ ንቤተ ክርስትያን ምምጽኡ ምንጣቕ ይበሃል ምኽንያቱ ድማ ቤተ ክርስትያን ክትንጠቕ እያ። ሽዑ ንዝላ ርእሱ ከም ሓያል ብርቱዕ ንጉስ ኮይኑ ንምሉእ ዓለም ክግለጽ እዩ። እዚ ምግላጽ ወይ ራእይ ይበሃል።

ምጽኣት ወይ ምንጣቕ

ኣብ ሓድሽ ኪዳን ብዛዕባ እቲ ምጽኣት ክርስቶስ ብዙሕ ኣገራሚ ዝኹን ነገራት ተገሊጹ ኣሉ። "ከይደ ስፍራ ምስ ኣዳለኹልኩም ኣብቲ ኣነ ዘለኸዎ ንስኻትኩምውን ኣብኡ ምእንቲ ክትኮኑስ ተመሊሰ ክመጽእ እየ እሞ ናባይ ክወስደኩም እየ። (ዮሃ 14: 3) እዚ ተስፋ እዚ የሱስ ቅድሚ ስቕለቱ ዝሃበም እዩ። ብድሕሪኡ ድማ ሃዋ. ጳውሎስ ብዛዕባ ምንጣቕ ነቶም ኣመንቲ ዝኾኑ ሰብ ተሰሉንቄ "ጐይታ ባዕሉ ብናይ ትእዛዝ ጭድርታን ብድምጺ ሊቀ መላእኸትን ብመለኸት ኣምላኸን ካብ ሰማይ ኪወርድ እዩ። እቶም ብክርስቶስ ዝሞቱውን ቅድም ኪትንስኡ እዮም። ድሕሪዚ ንሕና ብህይወት ጸኒሕና ዘሉና ንምቕባል ጐይታ ኣብ ኣየር ምሳታቶም ሓቢርና ብደመና ክንለዓል ኢና ከምኡውን ንሓዋሩ ምስ ጐይታ ክንነብር ኢና ኢሉ የዘኻኸሮም። (1ይ ተሰሉንቄ 4:16-17) ኣነጻጽር (C.F.) 1ይ ተሰ 1:10; 2:19 3:11-13 1ይ ዮሃ 3: 1-3) ኪምለስ ከሉ ኩሉም እቶም ከም ናይ ብሕቲ መድሓኒኦም ጌሮም ዝኣመኑዎ ናብ ሰማይ ኪውሰዱ እዮም። ኩሉም እቶም ባህሪኡ ዘለዎም ምስኡ ኪኾኑ

ከውሰዱ እየም። ድሮ አብ ምዕራፍ ሽዱሽተን ሾውዓተን ሰማያዊ ባህርያት ከመይ ጌርካ ከም ዝርከብ ርኢና አሎና። ንጉይታና የሱስ ክርስቶስ ከም ናይ ብሕቲ መድሐኒና ጌርና ምስ ተቐበልናዮ ብናይ ሓድሽ ልደት ትኣምራት እዩ ዝወሃበና። (ዮሃ 1:12-13 3:5-8)

ክርስቶስ ንኣመንቲ ድሕሪ ምውሳድ አብ ዓለም ብርቱዕ ጸበባ ኪኸውን እዩ። ንጉይታና የሱስ ክርስቶስ ኪገልጽ ከሎ "ሽዑ መከራ ኪኸውን እዩ ከምኡ ዝበለ ካብ መጀመርታ ዓለም ከሳዕ ሎሚ ዘይኮነ ከቶ ድማ ዘይከውን እዩ" ይብል። (ማቴ 24:21) እተን መዓልታት እቲኣን እንተዘይሓጽራስ ስጋ ዝለበሰ ኩሉ ኣይምደሓንን። ማቴ 24:4-28። ማር 13:5-23። ራእ 6:1-19:21 አብ እዋን ምንጣቕ ንጉይታና የሱስ ክርስቶስ ኪመጽእ ቤተ ክርስትያን ድማ አብ አየር ከትቅበሎ እያ (1ይ ተሰሎንቄ 4:17) ሽዑ ናብ ምድሪ ኣይኮነን ዝመጽእ አብ ጊዜ ምግላጽ ግና አብ ምድሪ ኪነግስ ኪመጽእ እዩ። (ዘካርያስ 14:4)

ምግላጽ

ንጉይታና የሱስ ክርስቶስ ካብ ሰማይ ብዓብይ ሓይልን ክብርን ምስ መጽእቲ ግዜ ጸበባ ክብቅዕ እዩ። (ማቴ 24:31 25:31 2ይ ተሰሎንቄ 1:7-10 2:1-12) ንሱ ከም ዕውት ንጉስ ኮይኑ ኪመጽእን ንጸላእቱ ከጥፍኦምን እዩ። ነቶም ንወንጌል ዘይተኣዘዙ ድማ ክፈርዶም እዩ። ሽዑ ክርስቶስ ንሽሕ ዓመት አብዛ ምድሪ ኪነግስ እዩ። (ራእ 19:11-21 20:6) እቲ ናይ 1,000 ዓመት ንግስነቱ ሚሊንዩም ይበሃል ትርጉሙ ድማ ሽሕ ማለት እዩ። (ኢሳ 11:6-9 32:1 35:1-7 65:17-25)

ድሕሪ እዚ 1,000 ዓመት ንግስነት ክርስቶስ እቶም ዘይኣመንቲ አብ ቅድሚ እቲ ዓቢ ጳዕዳ ዙፋን ክፍረዱ እዮም። (ራእ 20:11-15)

እዛ መሬት እዚአ ኪትዓኑ እያ (2ይ ጴጥ. 3:10-13) ሓድሽ ሰማይን ሓድሽ ምድርን ድማ ኪኸውን እዩ። (ራእ 21:1-8) ምንጣቕ ንኣመንቲ እቲ ውጥን እግዚአብሄር ካልኣይ ዝስራዕ ጉዳይ እዩ።

መጽሓፍ ቅዱስ ንምጽአቱ እናኣማዕደና ቅዱስ ህይወት ክንነብር እዩ ዝምዕደና። "ኣቲም ፍቁራተይ ሕጂ ውሉድ ኣምላኽ ኢና እንታይ ከም እንኸውን ከኣ ገና ኣይተገለጸን። ንሱ ምስ ዚግለጽ ግና ከምታ ዘለዎ ክንርእዮ ኢና እሞ ንዕኡ ከም እንመስል ንፈልጥ ኣሎና። እዛ ተስፋ እዚአ ዘላቶ ዘበለ ኩሉ ከምቲ ንሱ ንጹህ ዝኾነ ንርእሱ የንጽህ ኣሎ።" (1ይ ዮሃ. 3:2-3) ቅድሚ ምጽአት ክርስቶስ ሰባት ኣዝዮም ኪሓጥኡ እዮም ገሊኦም እምነቶም ኪኸሕዱ እዮም። "ኣብተን ዳሕሮት መዓልታት ግና ክፋእ ዘመን ከም ዚመጽእ እዚ ፍለጥ።" ሽዑ ሰባት ፈተውቲ ርእሶም ኪኾኑ እዮም እሞ ፈተውቲ ገንዘብ፣ ተጀሃርቲ፣ ዕቡያት፣ ተጸረፍቲ፣ ንወለዶም ዘይእዘዙ፣ ዘየማሰው፣ ርኽባት፣ ፍቕሪ ስድራ ቤቶም እኳ ዘይብሎም፣ ተቐየምቲ፣ ሓመይቲ፣ ቀለልቲ፣ ጨካኛት፣ ሰናይ ዘይፈትው፣ ኣሕሊፎም ዚህቡ፣ ህውኻት፣ ተፈኸነንቲ፣ ካብ ንኣምላኽ ምፍቃርሲ ኣዕዚዞም ተድላ ዝፈትው፣ እቶም መልከዕ ኣምልኽ ዘለዎም ነቲ ሓይሉ ግና ዚኸሕድዎ፣ ካብ እዚኣቶምውን ርሓቕ። በቲ ዳሕራይ ዘመናት ግና ገሊኦም እምነቶም ክሒዶም ንመናፍስቲ ስሕተትን ንምህሮ ኣጋንንትን ከም ዚሰዕቡ እቲ መንፈስ ብግሁድ ይብል ኣሎ። (2ይ ጢሞ. 3:1-5 1ይ ጢሞ. 4:1)

ድሒንካይ ኢኻ፣ የሱስ ክርስቶስ ሎሚ እንተ ዚመጽእ ተዳሊኻይ ምጽናሕካዮ፣ ኣማኒ እንተድኣ ኩይንካ ድማ ቅዱስ ህይወት'ዶ ትነብር ኣሎኻ፣ ምስ ንጉይታ ሕብረት ኣሎካዶ፤

ሓባራዊ ሕቶን ክትዕን

ምዕራፍ 12

ምጽአት ክርስቶስ።

1. እዚ ጽሑፍ'ዚ ብዛዕባ ምጽአት ክርስቶስ እንታይ ይነግረና፤
2. ድሕሪ ምጽአት ክርስቶስ ናብ ቤተ ክርስቲያኑ (ምንጣቕ) (1ይ ተሰ 4:16-17) ኣብ ምድሪ ብርቱዕ ናይ ፈተናን መከራን ጊዜ ኪኸውን እዩ። እዚ ጊዜ እዚ መዓስ እዩ ዚውዳእ፤
3. ኣብ ማቴ. 24:30 25:31 ራእ. 20:6 ተጻሒፉ ከም ዘሎ እቲ 1000 ዓመት ከመይ ኪኸውን እዩ፤
4. ኣብ 2 ጢሞ. 3:1-5 2 ጢሞ 4:1 ምስ እዚ ዘሎናዮ ጊዜ ብኸመይ ተረኣእዮ፤
5. ምጽአት ክርስቶስ ኣብ ግምት ብምእታው ኣማኒ ከመይ ዝበለ ናብራ ኪነብር ኣለዎ፤